

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สุวัฒน์ สุทธิสนธิ

สารบัญชานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2557

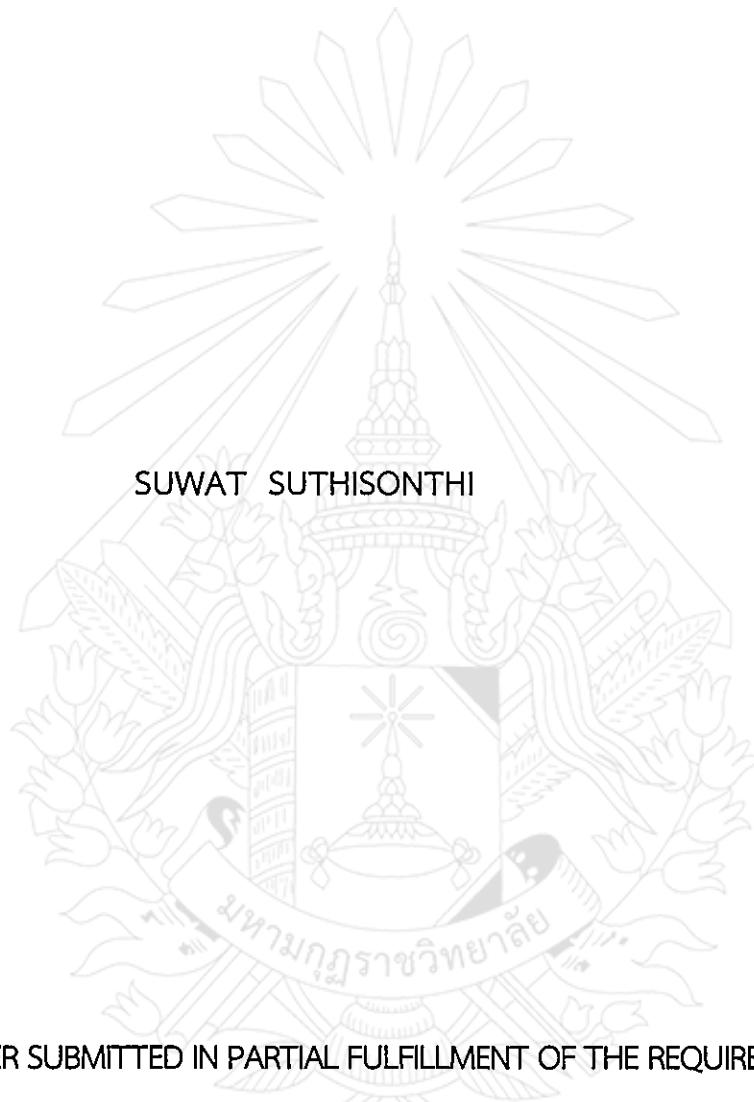
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สุวัฒน์ สุทธิสนธิ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2557

STUDENTS' PARTICIPATION IN ACTIVITIES AT MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY, ROI ET CAMPUS

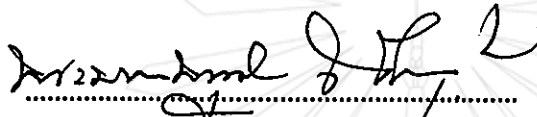

SUWAT SUTHISONTHI

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2557 (2014)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา : สุวัฒน์ สุทธิสนธิ
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ไพรัช พันขมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์

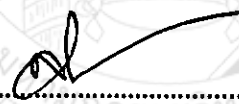
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหาบุญศรี ภาณุวฑฒฒ,ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ)ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ไพรัช พันขมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ)

..... กรรมการ
(ดร.ยุทธนา ปราณิต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Students' Participation in Activities at Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus

Student's Name : Suwat Suthisonthi

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Dr.Suwat Jitjun

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nānavuddho
..... Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nānavuddho, Asst.Prof.Dr.)

Thematic Committee

S. Chaimusik
..... Chairman
(Assistant Professor (Emeritus) Dr.Sukit Chaimusik)

P. Phuenchomphoo
..... Advisor
(Dr.Phairat Phuenchomphoo)

Ss Jitjun
..... Co - Advisor
(Dr.Suwat Jitjun)

Somkiet Kietjareon
..... Member
(Assistant Professor Dr.Somkiet Kietjareon)

Yuttana Praneet
..... Member
(Dr.Yuttana Praneet)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา	: สุวัฒน์ สุทธิสนธิ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ไพรัช พันชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มี สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน ต่างกัน, และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 261 รูป/คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 43 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียวหรือ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า :

- 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา ด้านวิชาการ ด้านการเมือง และด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา
- 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะ อายุ และระดับชั้นเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

Thematic Title : Students' Participation in Activities at Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus

Student's Name : Suwat Suthisonthi

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Dr.Suwat Jitjun

Academic Year : B.E. 2556 (2013)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were: 1) to pursue students' participation in university's activities at Mahamakut Buddhist University's Roi Et campus, 2) to compare their participation in its activities at its Roi Et campus to variables of their statuses, ages and year classes and 3) study their year classes, and 3) to study suggestions for their participation in its activities here. The sampling group employed for this research, setting out of the sample size through Taro Yamane's table, comprised 261 bachelor degree students of the regular course from five year classes in academic year B.E. 2556. The research instrument was five-rating-scale questionnaires with forty-three questions, possessing the reliability for the whole entry at .94. The statistics utilized for data analyses encompassed: percentage, mean and standard deviation, and referential ones of t-test and F-test (One-way ANOVA).

Results of the research unveiled the following findings:

1) Students' participation in university's activities at Mahamakut Buddhist University's Roi Et campus was rated 'high' in the overall aspect. When taking a single aspect into consideration, five aspects were also scored the same. All these aspects included activities of : 1) arts and cultures, 2) sports, 3) academic affairs, 4) politics and 5) community services and development volunteering respectively.

2) The comparative results of students' participation in its activities here indicated that variables of their statuses, ages and year classes showed no differences in their participation in its aforesaid activities in both aspects.

3) Suggestions for their participation in its activities were recommended in descending order of three frequencies. First, Roi Et campus should provide materials and equipment for holding activities due to insufficient amounts. Secondly, the budgets for the support of holding the activities were meagre; they should be allocated more. Finally, the campus should provide more instructional media so as to make the classroom presentation up-to-date.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด สำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด และบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความ คิดเห็นและกำลังใจ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ให้ คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ดร.ไพรัช พันธ์ขมภู และดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ ที่ท่านทั้งสองได้กรุณารับเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไข อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ และดร.ยุทธนา ปราณีต กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณา ตรวจสอบแก้ไข รูปแบบ และให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบ

กราบนมัสการขอขอบพระคุณ พระราชปริยัติวิมล, ดร. และขอขอบพระคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล อาจารย์ประจำ/เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นาย เอี่ยม อามาตย์มุลตรี อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่ให้ ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

กราบนมัสการขอขอบพระคุณ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด คณาจารย์ – เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูล และการเก็บข้อมูลในการค้นคว้าวิจัย และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม/ทดลองใช้เครื่องมือ วิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยของผู้วิจัยสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา อุปัชฌาย์ ครู อาจารย์ ครอบครัว และผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นเตือน และเป็นกำลังใจตลอดมา

สุวัฒน์ สุทธิสนธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	5
2.2 การจัดกิจกรรมนักศึกษา	13
2.3 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	28
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
2.5 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	36
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	37
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	39
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	40

บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
	5.1 สรุปผล	75
	5.2 อภิปรายผล	77
	5.3 ข้อเสนอแนะ	82
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	82
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	86
บรรณานุกรม		87
ภาคผนวก		90
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	91
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	93
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	97
	ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	99
	ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	106
	ภาคผนวก ฉ ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม	108
ประวัติผู้วิจัย		112

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะ	45
ตารางที่ 4.2	แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	45
ตารางที่ 4.3	แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นเรียน	46
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน	47
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ	48
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา โดยรวมและรายข้อ	49
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมและรายข้อ	50
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยรวมและรายข้อ	51
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง โดยรวมและรายข้อ	52
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามสถานะ	53
ตารางที่ 4.11	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามสถานะ	53
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามสถานะ	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามสถานะ	54
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามสถานะ	55
ตารางที่ 4.15	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามสถานะ	55
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามสถานะ	56
ตารางที่ 4.17	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามสถานะ	56
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามสถานะ	57
ตารางที่ 4.19	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามสถานะ	57
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามสถานะ	58
ตารางที่ 4.21	แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามสถานะ	58
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ	59
ตารางที่ 4.23	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามอายุ	60
ตารางที่ 4.25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามอายุ	60
ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามอายุ	61
ตารางที่ 4.27 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามอายุ	61
ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ	62
ตารางที่ 4.29 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ	62
ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามอายุ	63
ตารางที่ 4.31 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามอายุ	63
ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามอายุ	64
ตารางที่ 4.33 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามอายุ	64
ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นเรียน	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.47	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา	71
ตารางที่ 4.48	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม	72
ตารางที่ 4.49	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	72
ตารางที่ 4.50	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง	73

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

หน้า

34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยการผลิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปสู่สังคม การพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา การเรียนการสอนในห้องเรียนที่มุ่งให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอต่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชาติบ้านเมือง ดังนั้นการจัดกิจกรรมนักศึกษาในลักษณะอื่นๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนมีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ร่างกาย สติปัญญา สังคมและมีจิตใจที่ติงาม ซึ่งจะมีผลทำให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถออกไปพัฒนาสังคม ประเทศชาติและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์วิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู¹

อย่างไรก็ตาม การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะสร้างคุณลักษณะที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นกับบัณฑิตได้ทั้งหมด จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติจริง คือ กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) เป็นกลวิธีที่จะช่วยเติมเต็มและพัฒนาให้นักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนานักศึกษา ให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพดี มีวิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกล สอดคล้องตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในปัจจุบัน² ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาทุกกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในหลักสูตร (Class Activities) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extra Curriculum Activities) หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Class Activities) จึงถือเป็นการให้การศึกษแก่นักศึกษาและช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะในการทำงานและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและมีความสุข³

นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยเยอร์ธได้กำหนดให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง อันจะช่วยพัฒนานักศึกษานอกเหนือจากการจัด

¹สำนักนายกรัฐมนตรี, ราชกิจจานุเบกษา, ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก (วันที่ 14 มิถุนายน 2547): 2.

²วิโรจน์ วงษ์ทน, "การพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา", หนังสือพิมพ์ข่าวกิจกรรมนักศึกษา, ปีที่ 1 1(3) (8-9 กันยายน 2541) : 8.

³สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, คู่มือปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2542), หน้า 37.

การศึกษาในชั้นเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาในชั้นเรียนอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถที่จะช่วยสร้างให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้ การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมครบทั้ง 5 ประเภท คือ 1) กิจกรรมด้านวิชาการ 2) กิจกรรมด้านกีฬา 3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม 4) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา และ 5) กิจกรรมด้านการเมือง การจัดกิจกรรมแต่ละปีขาดการวางแผนและกำหนดปฏิทินกิจกรรมร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา การจัดกิจกรรมมีรูปแบบเดิม ๆ ไม่มีความหลากหลาย อันเป็นสาเหตุให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย จึงทำให้การจัดกิจกรรมไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ว่าสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ว่าเป็นอย่างไร และจะมีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างไร อันจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และจะนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มี สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.3.2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.3.2 นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 752 รูป/คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านวิชาการ
- 2) ด้านกีฬา
- 3) ด้านศิลปวัฒนธรรม
- 4) ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา
- 5) ด้านการเมือง

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มี สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.5.4 เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาให้การจัดกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันไว้ ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดขึ้น

กิจกรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมนักศึกษาทั้ง 5 ประเภท คือ 1) กิจกรรมด้านวิชาการ 2) กิจกรรมด้านกีฬา 3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม 4) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา และ 5) กิจกรรมด้านการเมือง ที่ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้จัดขึ้น

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ 1-5 ปี การศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ในด้านต่างๆ ได้แก่

1) ด้านวิชาการ หมายถึง เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา

2) ด้านกีฬา หมายถึง เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนทักษะในการกีฬา ซึ่งนอกจากจะทำให้ นักศึกษาเกิดทักษะในการกีฬา แล้ว ยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ กีฬาประเภทต่างๆ

3) ด้านศิลปวัฒนธรรม หมายถึง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาศิลปและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะการแสดง ศิลปะการพูดและดนตรี การไหว้ครูและการลอยกระทง

4) ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา หมายถึง เป็นกิจกรรมที่นักศึกษากระทำโดยการ ช่วยเหลือของผู้อื่น หรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ โดยทั่วไปนักศึกษาจะออกไปพัฒนาชุมชน ทุรกันดาร ส่วนการช่วยเหลือประชาชนในเมืองก็จะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม กิจกรรมทางด้านการบำเพ็ญประโยชน์มีหลายอย่างด้วยกัน

5) ด้านการเมือง หมายถึง เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกหรือการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่างๆ ของสังคม

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน

1) สถานะ หมายถึง สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 สถานะ คือ (1) คฤหัสถ์, และ (2) บรรพชิต

2) อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ (1) อายุ 18-19 ปี, (2) อายุ 20-21 ปี, และ (3) อายุมากกว่า 22 ปี

3) ระดับชั้นเรียน หมายถึง ระดับชั้นเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับชั้น คือ (1) ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2, และ (2) ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 การจัดกิจกรรมนักศึกษา
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

คำว่า “การมีส่วนร่วม (Participation)” นั้น ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับออกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่าการมีส่วนร่วมโดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่า การมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจัง หรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ศรีธญา ดีพูน ได้สรุปความหมายของ “การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนในรูปตัวบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความคิดเห็นตรงกัน เพื่อการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคลต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวมโดยที่ประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการการมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น”¹

¹ศรีธญา ดีพูน, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2546, หน้า 7.

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออก ด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบหรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่สามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่ และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริงของวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาส หรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจปฏิบัติการ (Ongoing Decision) เป็นการหาบุคลากร เข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงานเพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการ การคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการ และแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการและผลงานที่ปรากฏ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะช่วยให้ด้วยความเต็มใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Administration and Coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการ หรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ (Programmer Enlistment Activities) เป็นการเข้ามีส่วนร่วมโดยการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ พบว่า มีลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้นผลประโยชน์จะไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญ แต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วมด้วย

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านวัตถุ (Material Benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self - Esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) และความคุ้มค่าของผลประโยชน์

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไปและเป็นการประเมินผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวเป็นระยะ²

สรุปได้ว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ไม่ว่าจะในการตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในการคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนในกระบวนการบริหารอันได้แก่ การวางแผน การสั่งการและการควบคุม ย่อมสร้างความภาคภูมิใจในความมีส่วนร่วมแก่บุคคลจะนำซึ่งความผูกพัน และความยินยอมรับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้นๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้งใดๆ

วิลเลียม (William) ให้แนวคิด “การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาของตนเองใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา และสนับสนุนผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง”³

อแลสแตร์ (Alastair) ได้ให้คำจำกัดความว่า “การมีส่วนร่วมประกอบกัน 3 มิติ คือ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สอง การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา และร่วมลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจและมิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน”⁴

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมจึงหมายถึง การที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรด้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมนั้นๆ จะอยู่ในขั้นตอนใดๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการนั้น

บุคคลในการมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารงานหรือการจัดการงาน สามารถที่จะแยกได้กว้างๆ คือ

- ภายในองค์กรจะประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา (ผู้บริหารระดับสูง) ผู้บริหารระดับกลาง (กลุ่มงานต่างๆ) และผู้ปฏิบัติ (คนงาน ผู้ทำงานระดับล่าง) สายสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรจะเป็นไปตามลักษณะบังคับบัญชาตามลำดับ โดยทั่วไปขององค์กรแล้วจะมีข้อกำหนดไว้เป็นแนวทางอย่างชัดเจน ซึ่ง

²Cohen, J. M., and N.T., Uphoff, Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity through Specificity, อังโน น.อ.สุขกิจ สารปรั้ง ร.น., “การมีส่วนร่วมของกำลังพลในการป้องกันปัญหาเสพติดในหน่วย : กรณีศึกษา กองรักษาความปลอดภัย กรมสรรพาวุธทหารเรือ”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2549, หน้า 8.

³William, Participation Management : Concept, Theory and Implementation, อังโน ประภาศิริ บุญยรัตกลิน, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของตัวแทนประชาคมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี”, ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์), 2552, หน้า 8.

⁴Alastair T., Why Community Participation?, A Discussion of the Argument go, อังโน เรื่องเดียวกัน.

ทุกระดับต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ที่ต้องการเสมอ การมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการในองค์กรจึงเป็นในทิศทางเพื่อการปรับปรุง พัฒนา หรือแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องของการดำเนินการในแต่ละองค์ประกอบ ความจำเป็นของการมีส่วนร่วมอาจไม่ทั้งหมดของบุคคลในทุกระดับ อาจเฉพาะเพียงแต่ในระดับเดียวกันเท่านั้น หรือเหนือขึ้นไปในระดับหนึ่งก็เป็นไปได้ลักษณะการมีส่วนร่วมของการจัดการหรือบริหารภายในองค์กรมีรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม รูปแบบเบื้องต้นก็คือ การเสนอเช่น ข้อคิดเห็นเป็นเอกสาร ผ่านกระบวนการสอบถามหรือโดยส่งเอกสาร

- ต่างองค์การจะประกอบด้วยในหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดกระทำในระดับผู้บริหารระดับสูงการมีส่วนร่วมจะเป็นในรูปของการให้ความเห็นข้อคิด แลกเปลี่ยนหรือสนับสนุน เพื่อการจัดการ หรือระดับผู้ปฏิบัติก็เป็นในทิศทางของการจัดการร่วมกันในกิจกรรมอย่างเดียวกัน ทั้งนี้โดยผลประโยชน์ขององค์กรทั้งสองต้องไม่ขัดแย้งหรือมีการสูญเสียผลประโยชน์ต่อกันในรูปแบบใดๆ

ในการมีส่วนร่วมของบุคคลในระบบราชการจะเห็นได้ว่ามีในหลายลักษณะเช่นเดียวกับรูปขององค์กรในปัจจุบันกรณีการกิจการดำเนินการของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่ต้องมีบทบาทและหน้าที่สัมพันธ์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลในสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดต้องเป็นผู้มีภารกิจหน้าที่เพื่อการสำรวจออกแบบประมาณการต่องานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ (อบต.) เพื่อโครงการถ่ายโอนกิจกรรมบริการสาธารณะต่างๆ การก่อให้เกิดความร่วมมือของบุคคลในท้องถิ่น จะเป็นผลให้การปฏิบัติงานตามภารกิจบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์ กลไกต่างๆ ในกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่ต้อง ดำเนินการอย่างมาก

ความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เป็นเหตุผลที่จำเป็นต่อการบริหารหรือการจัดการองค์กร คือ

1. ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง
2. กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้
3. เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุผลวิวัฒนาการเพื่อความคิด (การเปิดกว้าง) การระดมความคิด (ระดมสมอง) ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้
4. ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

2.1.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Participation Theory)

ดิณ ปรัชญพฤทธิ ได้แบ่งทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทนทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการให้มีส่วนร่วมเป็นการเลือกตั้งหรือถอดถอนเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงาน ทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และการประชุมปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้ มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามารับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดทฤษฎีนี้การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่กรณีเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก

ขั้นตอนของการวางแผนนโยบาย และการมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบนั้นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม⁵

อาทร นุ่มนวล ได้กล่าวอ้างถึงทฤษฎีของ โรเจอร์ และชูเมคเกอร์ ว่า พลังในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างขวาง
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีการปรึกษากับผู้ที่รับผลกระทบกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปร ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง
 - 2.2 การชักจูงและการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ
 - 2.3 การตัดสินใจที่ยอมรับหรือจะปฏิเสธอันมีผลจากการประเมิน
 - 2.4 การสื่อสารเกี่ยวกับการตัดสินใจ
 - 2.5 การกระทำตามการตัดสินใจ⁶

จากทฤษฎีการมีส่วนร่วม พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ พฤติกรรมที่แสดงออกต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล โดยจะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นบ่อยครั้งเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจและความผูกพันในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะการมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนได้แสดงออกถึงการร่วมคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันในการดำเนินการ และติดตามผลการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2.1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ธรรมรส โชติบุญชู กล่าวว่ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้น โดยการที่ผู้บริหารให้ผู้ที่บังคับบัญชามีส่วนร่วมในอำนาจหน้าที่ เนื่องจากอำนาจหน้าที่และขอบเขตของอำนาจหน้าที่มิได้มีขอบเขตจำกัด ยิ่งผู้บริหารสนับสนุนให้มีการร่วมมือมากเท่าใด ผู้บริหารยิ่งเพิ่มพูนอำนาจหน้าที่ และอิทธิพลต่อกลุ่มมากกว่าผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ตามลำพัง เพราะผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานกันเป็นทีม การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ

1. เป็นกระบวนการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล
3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร
4. การบริหารโดยการมีส่วนร่วมตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด การแบ่งอำนาจหน้าที่ ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

⁵ดิณ ปรัชญพฤทธิ์, เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หน้าที่ 11, พิมพ์ครั้งที่ 18, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543), หน้า 642-643.

⁶อาทร นุ่มนวล, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ อำเภอดอนขุน จังหวัดพัทลุง”, รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, หน้า 12.

5. ต้องการให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การนี้ใช่เพียงแต่ห่วงใยหรือสัมผัสปัญหา⁷

บุญเชิด สุขอภิรมย์ ได้ให้ความหมายว่า “การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นต้องให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ขั้นตอนหรือเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้กิจกรรมหรืองานที่ปฏิบัติบังเกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพสูงสุดหรือร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ไข”⁸

2.1.4 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประจวบ สือประสาร ได้กล่าวอ้างถึงการมีส่วนร่วมของ โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ ว่า การมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประการแรกที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในส่วนที่เริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินการตามแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานถัดจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในส่วนขององค์ประกอบการดำเนินงานนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำโดยวิธีใด

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefit) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ของโครงการนี้ จะต้องมีส่วนผลประโยชน์ที่เป็นไปในทางบวกรวมทั้งผลประโยชน์ที่เป็นไปในทางลบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล(Evaluation) ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่ควรสังเกต คือ ความเห็น (Views) และความคาดหวัง (Expectation)⁹

⁷ ธรรมรส โชติคุณุช, ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 12, พิมพ์ครั้งที่ 2, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540), หน้า 227.

⁸ บุญเชิด สุขอภิรมย์, “บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2541, หน้า 22.

⁹ Cohen and Uphoff, Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation, อ้างใน ประจวบ สือประสาร, “การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2542, หน้า 22.

พวงทอง โยธาใหญ่ ได้กล่าวอ้างถึงการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff ซึ่งได้เสนอกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทว่า มี 3 มิติ และ 2 บริบท ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

มิติ (Dimensions) มี 3 มิติ คือ

1. มีส่วนร่วมอะไรบ้างซึ่งแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยทางใดทางหนึ่ง (เช่น สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ การบริหารกิจกรรมหรือการประสานงาน) การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน
2. มีส่วนร่วมกับใครบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ทางราชการ นักพัฒนาเอกชน ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงคุณลักษณะของผู้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องเพศสถานภาพครอบครัว อาชีพ และรายได้
3. มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมโดยสมัครใจหรือถูกบังคับ ลักษณะรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยผ่านองค์กรประชาชนหรือโดยตรงขนาดของการมีส่วนร่วมผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม นั้นช่วยเพิ่มพลังของประชาชน หรือเป็นแค่เพียงการได้ติดต่อสัมพันธ์กับนักพัฒนาเท่านั้น

บริบท (Contexts) มี 2 บริบท คือ

1. ลักษณะของโครงการ โดยพิจารณาจากลักษณะของสิ่งนำเข้าว่า มีความซับซ้อนของเทคโนโลยีเพียงใด ลักษณะของประโยชน์ที่ได้รับ (ความเร็วช้าที่ได้รับประโยชน์) และเงื่อนไขที่ต้องกำหนด เช่น การเข้าถึงการบริหารโครงการ ความยืดหยุ่นของโครงการ เป็นต้น
2. สภาพแวดล้อมของกิจกรรมตามโครงการ ได้แก่ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ปัจจัยทางกายภาพและธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง เป็นต้น¹⁰

นรินทร์ จงวุฒิเวทย์ ได้กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ ตั้งแต่การเป็นสมาชิกจนถึงการเป็นผู้นำ ดังนี้

1. เป็นสมาชิก
2. เป็นสมาชิกเข้าร่วมประชุม
3. เป็นสมาชิกผู้บริจาคเงิน
4. เป็นกรรมการ
5. เป็นประธานกรรมการ
6. สมาชิกผู้นั้นทำอะไรระหว่างประชุม
7. สมาชิกผู้นั้นเล่นบทอะไรในที่ประชุม¹¹

¹⁰Cohen and Uphoff, Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation, อ้างใน พวงทอง โยธาใหญ่, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, หน้า 14.

¹¹นรินทร์ จงวุฒิเวทย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527), หน้า 189.

อकिन ระพีพัฒน์ ได้ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุปัญหาของประชาชน เนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐาน คือ ชาวชนบทประสบปัญหาย่อมรู้ปัญหาของตนเองได้มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเองไม่ใช่บุคคลภายนอกเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากร กับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงในการประกอบกิจกรรมจะทำให้ประชาชนมีความผูกพันกันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรม และผลงานที่ปรากฏ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์และมีประโยชน์อย่างยั่งยืนยาว
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อค้นคว้า เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่อง อันเกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งได้นำมาเป็นบทเรียนในการหาทางปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป¹²

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมค้นหา และสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ของชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไข ตลอดจนสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง และของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายวางไว้
8. ร่วมคิด ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป¹³

¹² อकिन ระพีพัฒน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน : นโยบายและกลไกวิธีจัดศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2527, หน้า 18.

¹³ ไพรัตน์ เตชะรินทร์, นโยบายและกลไกวิธีมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารการพิมพ์, 2527), หน้า 6-7.

กรณีการ ชมดี ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at Meetings)
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committees)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม (Entrepreneur)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)¹⁴

จากแนวคิดในเรื่องรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้น พอสรุปได้ ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา หรือความต้องการของประชาชน วิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงการตัดสินใจให้มีการปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ตรงกับความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

2.2 การจัดกิจกรรมนักศึกษา

2.2.1 แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

หมวด 4

แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา ของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

¹⁴ กรณีการ ชมดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, หน้า 13.

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวาระหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในวาระหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับ บุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพสาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวาระหนึ่ง และวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา¹⁵

2.2.1 ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) เป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา (Student Affairs) เดิมเรียกกันว่า กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activities) กิจกรรมนอกชั้นเรียน (Extra Class Activities) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co - Curricular Activities) ปัจจุบันนิยมเรียกโดยรวมว่า กิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากนักการศึกษาถือว่ากิจกรรมนักศึกษานั้น เป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา การใช้คำว่ากิจกรรมนักศึกษา จึงน่าจะเหมาะสมที่สุด

กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) เป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา (Student Affairs) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องมี เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคนและกิจกรรมต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษาที่นักศึกษามีส่วนร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมนักศึกษาที่เกิดจากความคิดริเริ่มใช้ร่างกายและแรงใจของนักศึกษาเองนั้นจะมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษามีการพัฒนาอย่างเต็มที่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหมายกิจกรรมนักศึกษานั้น ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายท่าน ซึ่งมักจะมีความหมายคล้ายๆ กัน ดังนี้

¹⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, กรุงเทพมหานคร : องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545, (อัดสำเนา).

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้ให้คำจำกัดความของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติภายใต้การแนะนำอย่างถูกวิธี อยู่ในความรับผิดชอบของสถาบัน และกิจกรรมต้องไม่มีเรื่องของคะแนนมาเกี่ยวข้อง¹⁶

อเนกพร หลงเจริญ ให้คำจำกัดความไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นภายในและภายนอกสถาบัน โดยความร่วมมือของสถาบันและนักศึกษา เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษา อันเป็นการส่งเสริมประสบการณ์และพัฒนาการของนักศึกษา กิจกรรมที่จัดขึ้นจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาในชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย¹⁷

ธิดารัตน์ บุญนุช กิจกรรมนักศึกษาคือ กิจกรรมที่นักศึกษาทำกันเองในเวลาว่างไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง ไม่มีการให้คะแนน ไม่มีการบังคับให้ร่วมกิจกรรม นักศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรมก็ได้หรือไม่ก็เป็นผู้สังเกตการณ์ก็ได้ การหาเงินและการบริหารงานทำโดยคณะดำเนินงานกิจกรรมนั้นๆ หรือโดยการสนับสนุนของสถาบันการศึกษา กิจกรรมจัดขึ้นเพื่อความสำราญ เพื่อความรู้และเพื่อให้ให้นักศึกษาได้สนองความต้องการและความสนใจของตนเองทำให้นักศึกษาได้รู้จักนำความสามารถของตนมาใช้ในทางที่เกิดประโยชน์¹⁸

จาเมียส (Jamias) ให้ความหมายว่า กิจกรรมนักศึกษามีการจัดองค์กรเพื่อเตรียมเปิดโอกาสในการเสริมประสบการณ์พิเศษ สร้างความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการศึกษาประชาธิปไตย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างประชากรที่ดีมีคุณค่าแก่สังคม¹⁹

กู๊ด (Good) ได้ให้คำจำกัดความว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นโปรแกรมและการดำเนินงานที่นักศึกษาหรือสถาบันจัดขึ้นเพื่อความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ทักษะคิด แต่ไม่มีการนับหน่วยกิต ต้องจัดหาเงินมาดำเนินการเองและจะต้องอยู่ในความควบคุมแนะนำของสถาบัน²⁰

¹⁶วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 23.

¹⁷อเนกพร หลงเจริญ, “ประเภทกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: ศึกษาเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534”, วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2536, หน้า 17.

¹⁸ธิดารัตน์ บุญนุช, กิจกรรมนิสิตนักศึกษา เอกสารประกอบวิชาองค์การและกิจกรรมนิสิตนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), หน้า 31.

¹⁹Jamias, Student extra-curriculum activities and public relation in student, อ้างใน นิพนธ์ กาญจนกุล, “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต), 2536, หน้า 58.

²⁰Good, Dictionary of education, อ้างใน เรื่องเดียวกัน.

โดยสรุปแล้ว กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถาบันโดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนในชั้นโดยตรง แต่นักศึกษาอาจนำสิ่งที่เรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมได้ และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมใช้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนได้ การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปด้วยความสมัครใจและความสนใจของนักศึกษาแต่ละคนไม่มีการให้คะแนน นักศึกษาเป็นผู้คิดและทำกิจกรรมต่างๆ เอง แต่อยู่ในกรอบของศีลธรรมและระเบียบของสถาบัน

2.2.2 ปรัชญากิจกรรมนักศึกษา

ปรัชญาของกิจกรรมนักศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาการศึกษา ในส่วนของกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาบัณฑิต ซึ่งเป็นภารกิจหลักประการแรก และสำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา²¹ ได้กล่าวไว้โดยสรุป ดังนี้

1. ฝ่ายกิจการนักศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการในการพัฒนานักศึกษา โดยนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการเข้าร่วมกิจกรรม และการฝึกอบรมในทุกๆ ด้าน ด้วยความสมัครใจและกระตือรือร้น เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองที่มีประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง

2. นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน กิจกรรมนักศึกษาประเภทต่างๆ ควรบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรของสถาบันและนักศึกษาควรร่วมมือกัน เพื่อจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษา หลักสูตร วิธีการสอน และกิจกรรมนักศึกษาควรได้รับการประเมินอย่างสม่ำเสมอ

3. สถาบันต้องจัดโปรแกรมกิจกรรมนักศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและมีขอบข่ายกว้างขวางเพียงพอต่อการพัฒนานักศึกษา ถึงแม้ว่านักศึกษาต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมและการฝึกอบรมต่างๆ อย่างเต็มใจและกระตือรือร้นก็ตาม แต่การพัฒนานักศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยต่างๆ เช่น ด้านนักศึกษาทั้งด้านชีวะสังคมและด้านจิตวิทยา ตลอดจนปัจจัยด้านสถาบันในส่วนของนโยบายการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การพัฒนาทักษะกระตุ้นและเสริมแรงตลอดจนคุณภาพของการศึกษา นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

3.1 นักศึกษาได้รับการปฐมนิเทศ จนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมของสถาบันได้เป็นอย่างดี

3.2 นักศึกษาสามารถศึกษาวิชาการต่างๆ ได้ผลดี

3.3 นักศึกษามีที่พักอาศัยสะดวกสบายและปลอดภัย

3.4 นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันโดยฝ่ายกิจการนักศึกษาพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.4.1 กระตุ้นให้นักศึกษามีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยๆ

3.4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่มีประโยชน์ซึ่งนักศึกษาเป็นฝ่ายริเริ่มขึ้น

3.4.3 ส่งเสริมกิจกรรมสังคมและบันเทิงของนักศึกษา

²¹สำเนาวิ ขจรศิลป์, มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), หน้า 45-65.

3.4.4 เสริมสร้างโอกาส เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์หรือแก้ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษา

3.4.5 ส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านสังคมและวิชาการ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์นอกชั้นเรียน

3.5 นักศึกษาตระหนักถึงสมรรถภาพของร่างกายของตนเอง รู้จักใช้และรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ

3.6 นักศึกษาเข้าใจอารมณ์ตนเองและมีความเข้าใจตนเอง คือ เข้าใจความสามารถความสนใจ แรงขับ และข้อจำกัดของตนเอง

3.7 นักศึกษาพัฒนาความมีชีวิตชีวาความสนใจในสิ่งต่างๆ และเห็นคุณค่าของเงิน

3.8 นักศึกษามีความก้าวหน้าสู่จุดหมายในอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

3.9 นักศึกษาพัฒนาความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเองและมีคุณธรรมเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

3.10 นักศึกษาได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับของสังคม

3.11 นักศึกษาได้เตรียมพร้อมสำหรับชีวิตภายหลัง เมื่อสำเร็จการศึกษา

4. นักศึกษาทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง การศึกษาเป็นเพียงวิธีการที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์

5. นักศึกษามีความสามารถในการดำรงอยู่ทำกิจกรรม พัฒนาเป็นเอกัตบุคคล เป็นกลุ่มบุคคล และเป็นองค์การ สถาบันต้องทราบกระบวนการพัฒนาและความต้องการความสะดวกของนักศึกษา

6. ความสัมพันธ์อย่างมีขั้นตอนของมนุษย์ เป็นวิถีทางที่ดีที่สุดในการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาขั้นตอนดังกล่าวเกิดจากองค์การซึ่งประกอบด้วย การสื่อสาร การประสานงานและกฎระเบียบต่างๆ

7. นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนอันได้แก่ การบริหารและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสถาบันจัดขึ้นเพื่อนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตแต่ละสถาบันให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมนักศึกษา ให้เหมาะสมกับการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์²² (และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า กิจกรรมนักศึกษา เป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการศึกษานอกชั้นเรียน ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการได้รับประสบการณ์ทางการศึกษาของนักศึกษาซึ่งได้แก่ การพัฒนาวิถึภาวะของนักศึกษา การพัฒนาทักษะด้านการจัดการและทักษะการตัดสินใจทางอาชีพ²³ ประสบการณ์ต่างๆ ที่

²² วิจิตร ศรีอาน, การบริหารกิจการนิสิตนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กองบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 1-6.

²³ Windston and Massaro, Extra curricular involvement inventory : An instrument for assessing intensity of student involvement, อังไฉ นิพนธ์ กาญจนกุล, "ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต", วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 59.

นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมนักศึกษานั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะไม่ ลืมเลือน หรือสูญหายไปแต่จะเป็นพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในภายหน้าของนักศึกษาเหล่านั้น²⁴ ในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา จำเป็นที่จะต้องวางแผนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตาม เป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่องานด้านกิจกรรมนักศึกษา ได้มีกรอบในการจัดทำแผนกิจกรรมสถาบัน จึงควรได้กำหนดแนวปรัชญา เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้ให้แนวคิดของงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ 7 ประการดังนี้

1. งานกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาการเรียนวิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ วุฒิภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. งานกิจกรรมช่วยเหลือและส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความแตกต่างด้านการเมือง

3. การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่มสามารถเสนอความคิดเห็นแสดงตนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำ เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ รู้จักการอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงาน อย่างเป็นระบบฝึกความคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. การอำนวยความสะดวกในด้านกาณ์การดำเนินกิจกรรมนักศึกษาได้แก่

4.1 จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรมที่สำหรับประชุมและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการพิมพ์ การโรเนียว การจัดทำแผ่นป้ายประกาศต่างๆ หรือหนังสือพิมพ์

4.2 ประสานงานกับภาควิชาหรือหน่วยงานอื่นๆ ในสถาบัน เพื่อสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้นักศึกษา โดยจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น หน่วยงานรักษาความปลอดภัย ตำรวจหรือจราจร เพื่อช่วยให้งานต่างๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นเรียบร้อยมีอุปสรรคน้อยลง

4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมหรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวความคิดหรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรม ให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสม น่าชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

5. การพัฒนานักศึกษาให้มีความเป็นไทย รู้จักภาคภูมิใจในความมีเอกลักษณ์ของชาติชื่นชม ศิลปวัฒนธรรม ระเบียบประเพณี ดนตรี นาฏศิลป์ไทย

6. การพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความสามัคคี มีความประพฤติที่ดีงาม สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของคนไทย และเป็นบุคคลที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม

7. งานกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอนและหากเกิดคับข้องใจในการศึกษาก็สามารถใช้กิจกรรมเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียนได้²⁵

ปรัชญาของการจัดกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษา โดยมีอาจารย์และสถาบันให้การสนับสนุนส่งเสริม ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดย

²⁴ Chamber and Christine, Christine student activism as a form of leadership and student development, อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 60.

²⁵ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 150-152.

นักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมและฝึกอบรมในทุกๆ ด้านด้วยความสมัครใจถือว่า กิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในหลักสูตร และต้องสอดคล้องกับปรัชญาในการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ

2.2.3 นโยบายการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การกำหนดนโยบายของกิจกรรมนักศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการบริหารกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะนโยบายเป็นหลักและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ถ้าหากขาดนโยบาย ปรัชญาของสถาบันจะเป็นเพียงข้อความที่เขียนไว้เท่านั้น ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ เพราะขาดหลักและแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเป็นมาตรการไว้ในแผนการพัฒนานักศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังนี้²⁶

1. การส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาและแข่งขันในสังคมโลกได้

1.1 จัดให้มีศูนย์กิจกรรมนักศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจและพอเพียง

1.2 สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

1.3 สนับสนุนและส่งเสริมให้ใช้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้

1.4 สนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างให้เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.5 ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีจริยธรรม คุณธรรม ระเบียบวินัย สมาธิ ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ

1.6 จัดให้มีโครงการปฐมนิเทศ ปัจฉินิเทศ

1.7 ฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านดนตรี กีฬา ศาสนา การใช้ชีวิตในสังคม

1.8 ยกย่อง เชิดชูเกียรติคุณครู นักศึกษา ศิษย์เก่าที่เป็นต้นแบบที่ดี

1.9 พัฒนาบุคลากรทางด้านกิจการนักศึกษาให้มีความรู้และสามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ดี

1.10 ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการทำงานในระหว่างเรียน

1.11 พัฒนาหอพักนักศึกษาให้เป็นแหล่งศึกษา อาศัยและเอื้ออาทรต่อกัน (learning, living and caring)

1.12 จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาสุขภาพและนันทนาการ

1.13 ให้นักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา จะต้องทำงานตอบแทนสังคม

1.14 ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ ให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา (campus life)

1.15 ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นสากล

²⁶สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2527-2549), (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 13-16.

2. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา

2.1 กำหนดปรัชญา นโยบาย วางแผนงาน โครงการ ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา

2.2 กำหนดให้การปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา เป็นภาระงานของอาจารย์ทุกคน

2.3 การขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ จะต้องนำผลงานการพัฒนานักศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาด้วย

2.4 ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนา นักศึกษา ในแต่ละระดับการบริหาร

2.5 สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร สถานที่ เพื่อการพัฒนา นักศึกษาอย่างเหมาะสม

2.6 กำหนดเป็นมาตรการเชิงบังคับ ให้นักศึกษาทุกคนจะต้องผ่านกิจกรรมตามที่สถาบันกำหนด จึงจะถือว่าสำเร็จจบหลักสูตร

2.7 มีระบบการประกันคุณภาพด้านการพัฒนานักศึกษา

3. สร้างสรรค์องค์ความรู้ในด้านการพัฒนานักศึกษาหรือเอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา

3.1 สร้างหลักสูตรที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยศึกษาจากการตั้งประเด็นปัญหา

3.2 สร้างโอกาสการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมจัดกิจกรรมกับสถาบัน

3.3 จัดกิจกรรมเสริมความรู้ นอก หลักสูตร ตามความสนใจของนักศึกษาทั้งในและนอกชั้นเรียน

3.4 จัดหาอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการหาความรู้ของนักศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสารโทรคมนาคม ทั้งในสถาบันและหอพัก

3.5 ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการ จัดกิจกรรมสัมผัสชุมชน สังคม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่เรียน

3.6 ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น โดยผ่านชมรมวิชาการของสโมสรนักศึกษา

3.7 ส่งเสริมหลักสูตรของสถาบันให้มีลักษณะเอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับสถานประกอบการ

3.8 ปรับปรุงหลักสูตรในหมวดการศึกษาทั่วไปให้มีรายวิชาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

3.9 กำหนดเป็นระเบียบ/ ข้อบังคับ ให้สามารถเทียบโอนประสบการณ์ในการทำงาน กิจกรรมนักศึกษา มาเป็นความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตรได้

3.10 สนับสนุนให้อาจารย์บูรณาการกิจกรรมวิชาการกับกิจกรรมนักศึกษา เข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอน

นโยบายการจัดการกิจกรรมนักศึกษา ควรยึดหลักปรัชญากิจการศึกษานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและปรัชญาของสถาบัน มีข้อเสนอแนะสำหรับดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้คือ คำนึงถึงคุณภาพของบุคคล ภาวะผู้นำ ความมุ่งมั่นศรัทธาในภารกิจ กำลังขวัญ ทรัพยากร และปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการตัดสินใจความร่วมมือ การประสานงาน การประเมินผล การติดตามผลการพัฒนา งานและบุคลากรเป็นสำคัญ

2.2.4 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษา เป็นวิธีการหนึ่งที่สถาบันอุดมศึกษา นำมาใช้ในการพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษาจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนรอบคอบและรัดกุม เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นดำเนินไปได้ด้วยดี ก่อให้เกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ทั่วไปของการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาตัวนักศึกษา
2. เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านบำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม กีฬาและสันทนาการกิจกรรม
3. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
4. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ทางวิชาการและบริการ ไปสร้างสรรค์และพัฒนาสังคม ให้ความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านถาวรวัตถุและการดำเนินชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงของสังคมอันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงามและตระหนักถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม
6. เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือ สามัคคี รับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวมฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผน กำหนดวิธีการและขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย²⁷

2.2.5 ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา

งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ซึ่งนักศึกษาจะใช้โอกาสที่มีอยู่ในขณะที่นักศึกษาได้ไปสัมผัสกับกิจกรรมต่างๆ อันเป็นงานที่ช่วยให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในทางที่เหมาะสม การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาสำหรับคนวัยที่จะเป็นผู้ใหญ่หรือวัยผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมของสถาบันเพื่อคนวัยนี้จึงมีหลายรูปแบบ หลายลักษณะเพราะคนเป็นผู้ใหญ่ ย่อมมีกิจกรรมหลายอย่างหลายประเภท ในการจัดแบ่งประเภทของกิจกรรมนักศึกษา จึงควรจัดไว้หลายรูปแบบเพื่อให้นักศึกษาได้เลือกตามความสมัครใจและตามความเหมาะสมของตนเอง ทั้งนี้แต่ละสถาบันจะเน้นกิจกรรมประเภทของใดขึ้นอยู่กับนโยบายของสถาบันนั้นๆ²⁸ นักการศึกษาได้

²⁷ ทบวงมหาวิทยาลัย, ข้อเสนอเบื้องต้นของการสัมมนาผู้นำนิสิตนักศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษาให้เหมาะสมกับยุคสมัย, (กรุงเทพมหานคร : กองบริการนักศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 6.

²⁸ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่งานวิจัยฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 3.

จัดแบ่งประเภทของกิจกรรมไว้หลายประเภท เช่น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้แบ่งประเภทกิจกรรมนักศึกษาตามแนวความคิดที่เน้นการพัฒนานักศึกษาดังนี้ คือ

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจกรรมนักศึกษา สโมสรสภานักศึกษา กิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบงาน
2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาการในสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบประเพณีการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น ชมรมกุลสตรี ชมรมสุภาพบุรุษ และมารยาทไทย เป็นต้น
3. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพียง ได้แก่ ชมรมกีฬาต่างๆ เช่น ชมรมรักบี้ ชมรมฟุตบอล และชมรมวอลเลย์บอล เป็นต้น
4. กิจกรรมการพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งให้นักศึกษาตระหนักในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ เช่น ชมรมอาสาพัฒนา ชมรมพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
5. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมมุ่งพัฒนาชีวิตของนักศึกษาให้มีความประพฤติเป็นที่ต้องการของสังคม เช่น ชมรมพุทธศาสตร์ ชมรมสมาธิ และชมรมมังสวิรัตติ เป็นต้น
6. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น ชมรมดนตรี ชมรมทักษิณ ชมรมพ่ายและชมรมวรรณศิลป์ เป็นต้น
7. กิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาใช้เวลาว่างพักผ่อน หรือทำสิ่งที่น่าสนใจ เช่น ชมรมสะสมแสตมป์ ชมรมถ่ายภาพ และชมรมทัศนศึกษา เป็นต้น
8. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนักศึกษาไปสู่อาชีพในอนาคต เช่น ชมรมนักธุรกิจ ชมรมครุวิทยาศาสตร์ ชมรมนักประพันธ์
9. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสนใจการเมือง เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อโตขึ้นจะได้มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองมากขึ้น²⁹

สำเนา ขจรศิลป์ กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาสามารถแบ่งออกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 7 ประเภท คือ

1. กิจกรรมทางด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่ นักศึกษา นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกทางด้านวารสารศาสตร์และสื่อมวลชน ก็จะร่วมการทำกิจกรรมเกี่ยวกับวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ เช่น การพิมพ์จุลสารของนักศึกษา
2. กิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาศิลปและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะการแสดง ศิลปะการพูดและดนตรี การไหว้ครูและการลอยกระทง
3. กิจกรรมทางด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษากระทำโดยการช่วยเหลือของผู้อื่น หรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ โดยทั่วไปนักศึกษาจะออกไปพัฒนาชุมชนทูลกระหม่อมส่วนการช่วยเหลือประชาชนในเมืองก็จะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมกิจกรรมทางด้าน

²⁹วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 148-149.

การบำเพ็ญประโยชน์มีหลายอย่างด้วยกัน เช่น การสร้างถาวรวัตถุและการให้การศึกษาแก่ประชาชน ในด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. กิจกรรมทางด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนทักษะในการกีฬา ซึ่งนอกจากจะทำให้นักศึกษาเกิดทักษะในการกีฬา แล้ว ยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ กีฬาประเภทต่างๆ เช่น ฟุตบอล เทนนิส กรีฑาและกีฬาทางน้ำ เป็นต้น

5. กิจกรรมทางด้านนันทนาการ กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดเลี้ยงสังสรรค์ การจัดงาน เต้นรำ เป็นต้น

6. กิจกรรมทางด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกหรือการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่างๆ ของสังคม เช่น การต่อต้านสารเสพติด หรือ การเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้ง เป็นต้น

7. กิจกรรมส่วนกลางเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของนักศึกษา รวมทั้งเป็นฝ่าย ควบคุมและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่นๆ อีกด้วย โดยทั่วไปกิจกรรมประเภทนี้จะแบ่งออกเป็น สองฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหารและฝ่ายสถานักศึกษาซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ องค์กร กิจกรรม ประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรนักศึกษา ศูนย์นิสิตนักศึกษาหรือสโมสรนิสิตนักศึกษา เป็นต้น³⁰

สำนักงานสถาบันราชภัฏ ได้แบ่งประเภทกิจกรรมนักศึกษาไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมกีฬา การจัดกิจกรรมด้านกีฬามีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการเล่นกีฬา

1.2 เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อเสริมสุขภาพและ พละนาามัย

1.3 เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

1.4 เพื่อสร้างความสามัคคี รู้จักการทำงานร่วมกัน

1.5 เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาในด้านอารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจโดยใช้กิจกรรมกีฬา เป็นเครื่องมือ

1.6 เพื่อช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน

ลักษณะของกิจกรรมกีฬาการดำเนินงานกิจกรรมกีฬามีหลายลักษณะ ดังนี้

1. การแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพ พละนาามัย และพัฒนาบุคลิกภาพ พร้อมทั้งเป็นการ ส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตร

2. การแข่งขันกีฬาเพื่อการแข่งขัน ได้แก่ การแข่งขันกีฬาระหว่างคณะ การแข่งขันกีฬา ระหว่างสถาบัน เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬาและเป็นการเพิ่มทักษะทางด้านกีฬา

3. กีฬาเพื่อความเป็นเลิศระดับชาติและนานาชาติ เช่น การจัดการแข่งขันระดับภูมิภาค ระหว่างกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งแนวคิดนี้ เป็นแนวคิดใหม่ที่มุ่งเน้นให้ได้นักกีฬาที่มีความสามารถสูงและมีความ เป็นเลิศด้านกีฬานั้นๆ เป็นการยกมาตรฐานกีฬาให้สูงขึ้น

³⁰ สำเนา ขจรศิลป์, มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 128.

2. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมมีวัตถุประสงค์

2.1 เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ แลกเปลี่ยนและพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นมรดกล้ำค่าและเอกลักษณ์อันดงามของชาติ

2.2 เพื่อปลูกฝังค่านิยมความภาคภูมิใจและความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ลักษณะของกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมมีกิจกรรมหลายอย่างแตกต่างกันไปในการจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา เป็นต้น ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี การละเล่นพื้นเมือง

3. กิจกรรมการเมือง จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเมือง มีดังนี้

3.1 เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นระบบ

3.2 เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงภาระหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

3.3 เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะเรื่องของการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ลักษณะกิจกรรมการเมือง

1. การเมืองภายในสถาบัน มุ่งเน้นให้นักศึกษาเข้าใจในระบบการปกครองของสถาบันและเข้าใจในองค์กรของนักศึกษา ตลอดจนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาให้ถูกต้อง

2. การเมืองระดับประเทศ มุ่งเน้นให้นักศึกษาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เข้าใจในระบบการปกครองของประเทศ

3. การเมืองระดับโลก มุ่งเน้นให้นักศึกษาเข้าใจทิศทางของการเมืองระดับโลก ให้รู้เท่าทันเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกี่ยวกับโลกภายนอกต่อไป

4. กิจกรรมวิชาการ จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมวิชาการ มีดังต่อไปนี้

4.1 เพื่อเสริมสร้างภูมิปัญญาให้กับนักศึกษามากขึ้น

4.2 เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้

4.3 เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน เป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพที่ดี

ลักษณะกิจกรรมวิชาการ

ลักษณะของกิจกรรมวิชาการ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ต่างๆ การติวด้านวิชาการการเข้าค่ายภาษาต่างประเทศ การจัดค่ายวิทยาศาสตร์ การจัดค่ายคอมพิวเตอร์ การจัดค่ายศิลปะ การจัดค่ายดนตรี เป็นต้น

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา มีดังต่อไปนี้

5.1 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา ได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในเรื่องของการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และอาสาพัฒนาชนบท อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น

5.2 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม ในระหว่างนักศึกษาร่วมสถาบันและต่างสถาบัน

5.3 เพื่อฝึกให้นักศึกษา เป็นผู้ที่มีความสามารถและเป็นผู้ตามที่ดี โดยรู้จักการทำงานด้วยกันเป็นหมู่คณะ รู้จักผ่อนปรนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความรอบคอบและอดทน

5.4 เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันราชภัฏ ลักษณะของกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา เป็นงานที่เน้นเรื่องของอาสาพัฒนาทั้งภายในสถาบัน ชุมชนรอบสถาบันและชนบท การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกวิธี การจัดส่งเสริมความรู้สร้างภูมิคุ้มกันโรคเอดส์ สิ่งเสพติด ลักษณะของงานกิจกรรมด้านการศึกษา สาธารณูปการ คมนาคม การเกษตร การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงด้านสาธารณสุข³¹

2.2.6 ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษา มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในหลายๆ ด้าน ในเรื่องนี้ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

อาทร ขนเห็นชอบ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นคนที่มีความรู้และเหตุผล ครีธาผู้มีความรู้ความสามารถมากกว่าระบบอาวุโส ปลูกฝังความรักความสามัคคี ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ ส่งเสริมพลานามัยและการบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะค่ายอาสาพัฒนาชนบท นับว่าเป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งอาศัยอยู่ในชนบท³²

ธิดารัตน์ บุญนุช ได้สรุปประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษาในด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการและสติปัญญา กิจกรรมนักศึกษาเป็นส่วนเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ถ้ามีการจัดกิจกรรมให้ดีแล้วก็จะสามารถนำเอาความรู้จากชั้นเรียนมาประยุกต์เข้ากับสภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียนได้ เช่น นักศึกษาสาขาวารสารศาสตร์ อาจจัดทำหนังสือพิมพ์ของสถาบันนักศึกษา สาขาดนตรีก็จัดกิจกรรมประเภทการแสดงดนตรี เป็นการนำการเรียนรู้หรือความรู้จากห้องเรียนไปประยุกต์กับกิจกรรมนอกชั้น กิจกรรมแบบนี้จะช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่แตกฉานและมีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น กิจกรรมบางอย่างยังเป็นการผสมผสานความรู้หลายๆ ด้านของนักศึกษา เช่น ถ้านักศึกษาจะออกสิ่งพิมพ์ด้านนิเวศวิทยา นักศึกษาจะต้องนำความรู้ทั้งด้านภาษาหนังสือพิมพ์และวิทยาศาสตร์มาประยุกต์เข้าด้วยกัน

2. ด้านสังคมกิจกรรมนักศึกษาจะช่วยสอน หรือฝึกทักษะพิเศษในการติดต่อกันในสังคมให้แก่ นักศึกษา จะช่วยนักศึกษาให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึง ความเกี่ยวพันในสังคมช่วยให้นักศึกษารู้จักปรับตัวและหาโลกตนเองได้ การแข่งขันในสังคมนั้นสามารถเรียนรู้ได้ทั้งจากในและนอกชั้นเรียน แต่โอกาสที่จะได้สัมผัสจริงๆ กับการแข่งขันนั้นจะมีได้มากกว่า โดยการทำกิจกรรม กิจกรรมเป็นห้องปฏิบัติการที่มีค่ายิ่งของการใช้ชีวิตในสังคม เพราะกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาเข้าใจถึงอิทธิพลและ

³¹ สำนักงานสถาบันราชภัฏ, คู่มือการปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2542), หน้า 38-42.

³² อาทร ขนเห็นชอบ, ผลการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 20.

แรงผลักดันของสังคมและวัฒนธรรม ต่อทัศนคติ คุณธรรมและการแสดงออกของแต่ละคน และของกลุ่มนักศึกษาในสังคมมหาวิทยาลัย

3. ด้านการอยู่ร่วมกัน กิจกรรมช่วยให้นักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์กันเอง ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ประชุมร่วมกัน ผูกพันประสานกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นอกจากนี้กิจกรรมยังช่วยให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ ในฐานะสมาชิกของกลุ่ม เมื่ออยู่ในกลุ่มนักศึกษาจะลดความห่างเหินระหว่างบุคคลกันไปเอง จะพัฒนาความเข้าใจต่อคนอื่นที่ลึกซึ้งขึ้น และยังเกิดความพอใจที่รู้สึกว่าเป็นคนของกลุ่มด้วย

4. ด้านพัฒนาการในตัวนักศึกษา กิจกรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้งานด้านพัฒนาการในตัวนักศึกษาบรรลุผล จากการที่ทราบลักษณะและภูมิหลังของนักศึกษา เกี่ยวกับความสนใจ สุขภาพ ร่างกายและพื้นฐานทางสังคมก็สามารถที่จะจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับการพัฒนาของนักศึกษาในแต่ละชั้นได้ เพราะนักศึกษาแต่ละคนมีระดับวุฒิภาวะทางสังคมที่ต่างกันมีพัฒนาการด้านร่างกายและคุณธรรมที่ต่างกัน ความเจริญทางสมองที่ต่างกัน ความต้องการก็แตกต่างกันด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษาแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกันออกไป ถ้านักศึกษามีโอกาสได้แสดงออกก็จะช่วยให้เขาเกิดการพัฒนาทางบุคลิกภาพ กิจกรรมจะช่วยให้นักศึกษาได้ค้นพบและรู้จักตนเอง นอกจากด้านบุคลิกภาพแล้ว นักศึกษายังได้พัฒนาด้านคุณธรรมด้วย เพราะคุณธรรมเกิดขึ้นได้จากความคิดรวบยอด ที่ได้จากการเรียนนอกชั้นและจากการประยุกต์กับสภาพการณ์บางประการ สิ่งเหล่านี้ล้วนได้จากกิจกรรม เพราะฉะนั้นกิจกรรมจึงช่วยนักศึกษาให้ปรับตัวเอง ผึกฝนตนเอง เพื่อชีวิตในอนาคต

5. ฝึกการเป็นผู้นำและการใช้ชีวิตในระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมจะช่วยเตรียมนักศึกษาเพื่อการมีชีวิตในสังคมระบอบประชาธิปไตย ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ว่าการเป็นพลเมืองดีนั้นเป็นอย่างไร ให้โอกาสได้พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตาม ช่วยพัฒนาความกล้าหาญที่มีคุณธรรมประกอบ และรู้จักรักษากฎและระเบียบต่างๆ

6. เกิดความรักสถาบันและให้บริการชุมชน กิจกรรมนักศึกษาเปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือกันเป็นเอกภาพในสถาบัน จากการได้ติดต่อกันฉันท์เพื่อนระหว่างอาจารย์กับศิษย์และบุคลากรอื่นๆ ในสถาบัน ทำให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งจะนำไปสู่การให้กับสังคมหรือบริการแก่สังคมต่อไปด้วย

7. ระบายพลังของนักศึกษาการเรียนในมหาวิทยาลัยนั้น ต่างจากโรงเรียนมัธยม นักศึกษามีเวลามากขึ้น และอาจจะใช้เวลาว่างไปในทางที่ไร้ประโยชน์และเป็นโทษต่อตนเองและสังคมได้ กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างไปในการสร้างสรรค์ ได้รู้จักพลังงานที่มีอยู่ในตนเองไปในทางที่ถูกที่ควร³³

จะเห็นได้ว่า นักการศึกษาและผู้มีประสบการณ์ในงานกิจการนักศึกษาหลายท่าน เห็นว่าการทำกิจกรรมนักศึกษานั้น จะเกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวนักศึกษาเอง ต่อสถาบันและประเทศ ในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาเองนั้น ผลจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยคณะอนุกรรมการพัฒนากิจการนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเห็นว่าประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุดคือ ต้องการหา

³³ธิดารัตน์ บุญนุช, กิจกรมนิสิตนักศึกษา เอกสารประกอบวิชาองค์การและกิจกรมนิสิตนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 28.

ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สำหรับประโยชน์ที่นักศึกษาเห็นว่าได้รับมากในลำดับรองลงไป ได้แก่ การเรียนรู้การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้การทำงานอย่างมีระบบ การสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การปรับปรุงบุคลิกภาพ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยทุกหัวข้อดังกล่าวนี้ นักศึกษาร้อยละ 80 ระบุว่าได้ประโยชน์มาก สิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์น้อยที่สุดคือ การได้รับความรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม

แม้ว่าจะมีผู้เห็นประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาอยู่มาก และกิจกรรมนักศึกษาก็เป็นสิ่งที่มีในสถาบันอุดมศึกษาทุกๆ แห่ง แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ยังมีคนที่เห็นว่ากิจกรรมนอกชั้นเรียนต่างๆ นั้นไม่ได้เป็นเรื่องสำคัญอะไรมากนัก และการที่นักศึกษาใช้พลังงาน พลังใจ พุ่มพอกัน ทำกิจกรรมนักศึกษานั้น ก็อาจส่งผลเสียต่อการเรียนได้ อย่างไรก็ตามในเรื่องดังกล่าว Hood (2533 : 63) ได้แย้งไว้ว่า มีนักศึกษาและศิษย์เก่าจำนวนมากที่เดียวที่รู้สึกว้า สำหรับพวกเขาแล้วการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่กว่านั้น เกิดขึ้นจากการที่พวกเขาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ มากกว่าประสบการณ์ที่จัดไว้ตามรูปแบบในชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการหรือห้องสมุด นอกจากนี้กลุ่มนักศึกษาต่างๆ และกิจกรรมนักศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์และการตลาดอีกด้วยสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นกลุ่มนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาเหล่านี้ จึงกลายเป็นปัจจัยที่สร้างชีวิตชีวาให้แก่สถาบัน

2.3 สภาพทั่วไปของพื้นที่วิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ดังนั้นการทำความเข้าใจในบริบทของมหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยอยู่ในการกำกับและดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามความในมาตรา 4 มาตรา 7 และมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540³⁴ เปิดทำการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2539 ณ วัดเหนือ ถนนผดุงพานิช ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เดิมเปิดเป็นห้องเรียนของวิทยาเขตอีสาน วัดศรีจันทร์ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ขออนุมัติยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาเขตโดยพระราชธรรมานุวัตร (เลื่อน สุกวโร) ขณะดำรงสมณศักดิ์ พระประภัสสรมุนี เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด (ธรรมยุต) และพระธรรมฐิติญาณ (ศรีจันทร์ ปุญญโรโต) ขณะดำรงสมณศักดิ์พระราชสาธุสฤษี เจ้าคณะภาค 10 (ธรรมยุต) พร้อมด้วยคณะสงฆ์ คณะศิษย์เก่า มมร. คณะทายก ทายิกา ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ชาวจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดใกล้เคียง ต่อมาเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 ได้รับอนุมัติให้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาเขต “ชื่อวิทยาเขตร้อยเอ็ด” และในปีเดียวกันนี้ พระราชสังวรอุดม (หลวงปู่ศรี มหาวิโร) เจ้าอาวาสวัดประชาคมวนาราม (วัดป่ากุง) ตำบลศรีสมเด็จ

³⁴ สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2540), หน้า 9.

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มาเยี่ยมชมการดำเนินงานของวิทยาเขตร้อยเอ็ดและได้พบเห็นสภาพอาคารเรียนและห้องเรียน ที่วัดเหนือ คับแคบ ไม่เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอน จึงได้ให้การสนับสนุน โดยได้ทำสัญญายินยอมและอนุญาตให้ใช้ที่ดินเนื้อที่ 101 ไร่ 98 ตารางวา ที่วัดบ้านเหล่าสมบูรณ์ (วัดศรีทองไพบูลย์วราราม) ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้กับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เข้าใช้สอยและทำประโยชน์ จัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ พร้อมทั้งให้มีอำนาจจัดการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินในการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารสำนักงาน และอาคารประกอบอื่น ๆ เพื่อเป็นที่ตั้งทำการถาวรของวิทยาเขตร้อยเอ็ด

พ.ศ. 2541 วิทยาเขตร้อยเอ็ดได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัย ให้ขยายห้องเรียนไปเปิดทำการเรียนการสอน ณ วัดศรีธรรมาราม ถนนวิทย์ธำรงค์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เรียกว่า “ศูนย์การศึกษายโสธร”

พ.ศ. 2543 วิทยาเขตร้อยเอ็ดได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัย ให้เปิดทำการเรียนการสอนระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) 2 สาขา คือ

1) สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies)

2) สาขาวิชาพระพุทธศาสนาและปรัชญา (Buddhism and Philosophy) และได้รับอนุมัติให้เปิดรับคฤหัสถ์ (บุคคลทั่วไป) เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีเป็นปีแรกอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ รับอนุมัติให้เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตรรายวิชาชีพรู ซึ่งเป็นหลักสูตรพิเศษระยะสั้นอีก 1 หลักสูตร

ปรัชญามหาวิทยาลัย คือ “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา”

2.3.2 สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดมหาวิทยาลัย มหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีสถานที่ตั้งทำการ 3 แห่ง ดังนี้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ ณ วัดศรีทองไพบูลย์ วราราม ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ห่างจาก ตัวจังหวัดประมาณ 3 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 101 ไร่ 98 ตารางวา มีอาณาเขตติดต่อกับหน่วยงาน องค์กรและชุมชนในบริเวณที่ใกล้เคียง ดังนี้

ด้านทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านเหล่าสมบูรณ์และทางหลวงแผ่นดิน
ด้านทิศใต้	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านเหล่าเรือ
ด้านทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านสันติสุข
ด้านทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านเหล่าใหญ่และโรงเรียนพณิชยการ พลาญชัยร้อยเอ็ด

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขวัญชัย พะยอม ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษาทั้ง 5 กิจกรรม โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2) ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 4 กิจกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียง 1 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมวิชาการ ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

3) แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา

3.1 กิจกรรมกีฬา

3.1.1 ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา งานส่งเสริมและพัฒนากีฬา กองพัฒนานักศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 จัดกิจกรรมและผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย

3.2 กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม

3.2.1 ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างกองพัฒนานักศึกษา องค์การนักศึกษา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

3.2.2 ควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรม ตลอดจนมีทัศนคติที่ต่อวัฒนธรรมไทย

3.3 กิจกรรมการเมือง

3.3.1 ควรรณรงค์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยในโอกาสสำคัญ เช่น คติยุบพรรค สรุปรายการ แยกแยะ วิเคราะห์ประเด็นสำคัญให้นักศึกษาทราบ

3.3.2 ควรจัดรายการเสียงตามสายภายในมหาวิทยาลัย ช่วงองค์การนักศึกษา พบปะพี่น้องแสด – ชาว เพื่อประชาสัมพันธ์บทบาท หน้าที่ ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของงานดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยได้รับทราบ

3.4 กิจกรรมวิชาการ

3.4.1 ควรจัดการแข่งขันทักษะของโปรแกรมวิชา และในภาพรวมของคณะ ทั้งทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ

3.4.2 ควรจัดตั้งชมรมและชุมนุมทางวิชาการที่มีกิจกรรมสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่อง

3.5 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา

3.5.1 ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักศึกษามีจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้สื่อและการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

3.5.2 ควรจัดกิจกรรมวันเกียรติยศให้กับนักศึกษาที่เสียสละอุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยการมอบเกียรติบัตร และทุนการศึกษา³⁵

อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2555 ทุกคณะ จำนวนทั้งสิ้น 381 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ผู้นำนักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี รวมทั้งสิ้น 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา และด้าน ศิลปวัฒนธรรม และคู่มือสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ นำข้อมูลจากการศึกษามาจัดสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดกิจกรรมนักศึกษา การศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็น ต่อการจัดกิจกรรม นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก จากการวิเคราะห์ทำให้ได้แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กล่าวคือ มหาวิทยาลัยควรมีเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการของกลุ่มนักศึกษา เพื่อ เป็นช่องทางในการ ถ่ายทอดองค์ความรู้จากการทำกิจกรรมระหว่างนักศึกษาตนเอง ควรมีกิจกรรมที่ ส่งเสริมสุขภาพร่วมกันกับกลุ่มนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และผู้บริหาร เพื่อสร้างความผูกพัน ระหว่างกัน และกิจกรรมนักศึกษานั้นต้องเอื้อต่อการพัฒนาชุมชน สร้างความสามัคคี และสามารถ เข้าถึงกลุ่มบุคคลในชุมชนให้ดียิ่งขึ้นตลอดจน การจัดกิจกรรมนักศึกษานั้นควรมีการส่งเสริมการ ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี³⁶

สรายุทธ ยะหะกร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ มีปัจจัยสำคัญอะไรบ้างที่เป็นตัวกำหนดการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีสมมุติฐาน ดังนี้ 1. นักศึกษาเพศหญิง จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนามากกว่านักศึกษาเพศชาย 2. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงกว่า จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนามากกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่ำ 3. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนามากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ 4. นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมใน

³⁵ขวัญชัย พะยอม, “แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร), 2551, 157 หน้า.

³⁶อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง, “แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา), 2552, 136 หน้า.

กิจกรรมพุทธศาสนาเมื่อนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง 5. นักศึกษาที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพุทธศาสนาเมื่อนักศึกษาที่มีบิดา หรือมารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรรม 6. นักศึกษาที่บิดาหรือมารดามีระดับการศึกษาต่ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาเมื่อนักศึกษาที่มีบิดาหรือมารดามีระดับการศึกษาสูง ข้อมูลสำหรับการทดสอบสมมติฐานได้จากแบบสอบถามนักศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 400 คน ผลปรากฏว่า เป็นไปตามสมมติฐาน 4 ข้อคือ ข้อ 1 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 6 และไม่สามารถยืนยันตามสมมติฐานได้ 2 ข้อคือ ข้อ 2 และข้อ 5 ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง เห็นประโยชน์และคุณค่าของพุทธศาสนาในการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ที่ได้จากพุทธศาสนาไปใช้เพื่อแก้ปัญหาสังคม การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ เชิงวิจัยและ จุดอ่อนในการทำวิจัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการวิจัย ครั้งต่อไปเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มมากขึ้น³⁷

อิสสระชัย ธนารักษ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของ นักศึกษาวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มีพฤติกรรมการประกอบกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรกคิดเป็นร้อยละ 26.67 เวลาที่ใช้ ประกอบกิจกรรมนันทนาการแล้วแต่ความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 38.00 และมีความถี่ในการประกอบ กิจกรรมนันทนาการแล้วแต่โอกาสที่มี คิดเป็นร้อยละ 49.33 โดยปกติจะใช้สถานที่ประกอบกิจกรรม นันทนาการที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 72.67 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจประกอบกิจกรรม นันทนาการของนักศึกษา คือ สถานที่ คิดเป็นร้อยละ 34.67 และนักศึกษามีความต้องการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการด้านสถานที่ที่มีระบบการถ่ายเทอากาศ ได้สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.33 ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.27 ด้านการจัดดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.99 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของนักศึกษาที่มีเพศที่ต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ประกอบ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ไม่มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาที่มีเพศที่ต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ในประเภทกิจกรรมทางพลศึกษา กีฬาและเกม มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ที่สามารถจัดกิจกรรมได้หลายประเภทสถานที่ ที่สามารถจัดกิจกรรมได้หลายประเภท สถานที่ที่มีระบบการถ่ายเทได้สะดวก สถานที่ที่มีห้องน้ำ ห้อง ส้วม ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าที่สะอาด สถานที่ที่มีระบบการจอดรถสะดวก และปลอดภัย สถานที่ที่มีระบบ ความปลอดภัยสูงทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกายปริมาณมากพอ มีการจัด สวนหย่อม และที่พักผ่อนเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมในด้านบุคลากรผู้

³⁷ สรายุทธ ยะหะกร, “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษา เฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2553, 127 หน้า.

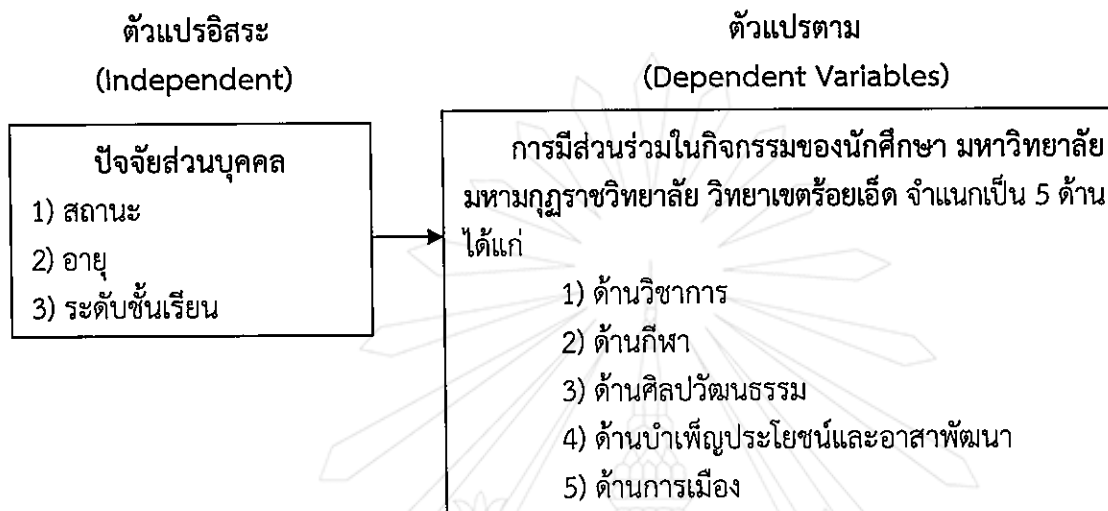
ให้บริการในกิจกรรมนันทนาการเฉพาะ มีความรู้ความสามารถอย่างดี ในแต่ละประเภทต้องเป็นผู้ที่สนใจและมีใจรักการให้บริการ ผู้บริการรู้หลักและวิธีการปฏิบัติในแต่ละประเภทประจำให้บริการในกิจกรรมแต่ละประเภท ผู้บริการต้องมีบุคลิกภาพดีและอัธยาศัยดีด้วย มีบริการด้านดูแลและรับฝากสิ่งของให้สมาชิก ด้านประเภทศิลปหัตถกรรมและการฝีมือ ประเภทกิจกรรมทางพลศึกษา กีฬาและเกม ประเภทงานอดิเรก ประเภทการแสดง ละคร ภาพยนตร์ ประเภทกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง / ค่ายพักแรม ประเภทกิจกรรมนันทนาการสังคม / อาสาสมัคร / ค่ายอาสา มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาที่สังกัดแผนกวิชาที่ต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ที่มีระบบความปลอดภัยสูงทั้งชีวิตและทรัพย์สิน สถานที่ที่สามารถจัดกิจกรรมได้หลายประเภท สถานที่ที่มีระบบการถ่ายเทอากาศได้สะดวก สถานที่ที่มีห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าที่สะอาด สถานที่ที่จัดให้มีบริการน้ำดื่มฟรี และจำหน่าย สถานที่ที่มีระบบการจอดรถสะดวก และปลอดภัย สถานที่ที่มีระบบความปลอดภัยสูงทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกายปริมาณมากพอ มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฐมพยาบาลปริมาณที่เหมาะสม มีการจัดสวนหย่อม และที่พักผ่อนเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสนามฟุตบอล / วอลเลย์บอล / บาสเกตบอล และดูแลอย่างดี มีสนามเบตอง / สวนสุขภาพ / ลานแอโรบิคและดูแลอย่างดี มีห้องนันทนาการและดูแลอย่างดี ด้านบุคลากร คือต้องมีบุคลากรผู้ให้บริการในกิจกรรมนันทนาการเฉพาะ บุคลากรมีความรู้ความสามารถอย่างดี ในแต่ละประเภท บุคคลต้องเป็นผู้สนใจ และมีใจรักในการให้บริการ บุคลากรผู้บริการรู้หลักและวิธีการปฏิบัติในแต่ละประเภท บุคลากรประจำให้บริการ ในกิจกรรมแต่ละประเภท บุคลากรผู้บริการต้องมีบุคลิกภาพดีและอัธยาศัยดีด้วย บุคลากรผู้บริการต้องดูแลรับผิดชอบหน้าที่ตลอดเวลา มีอาจารย์ผู้สอนที่จบสาขานันทนาการมาทำการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมทางพลศึกษา กีฬาและเกม ประเภทดนตรี การร้องเพลง ประเภทการแสดง ละคร ภาพยนตร์ ประเภทวรรณกรรม การอ่าน พูด เขียน ประเภทกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง / ค่ายพักแรม มีการจัดกิจกรรมพิธีไหว้ครูประจำปี ประเภทกิจกรรมทางพลศึกษา กีฬาและเกม มีการจัดแข่งขันกีฬาประจำปี / กีฬาสี / กีฬา 12 สถาบัน มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05³⁸

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนสามารถแยกพิจารณาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ ที่กล่าวมานั้น นำไปสู่การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

³⁸อิสสระชัย ธนารักษ์, “ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี”, รายงานการวิจัย, (อยุธยา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์วาสกรี), 2554, 102 หน้า.

2.6 สรุปรูปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยบูรณาการมาจาก ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา ในเอกสารของ สำเนา ขจรศิลป์³⁹ มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 2.1 ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2.1 แสดงสรุปรูปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

³⁹ สำเนา ขจรศิลป์, มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 128.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 752 รูป/คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 261 รูป/คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane)¹

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{แทนสูตร} \quad n &= \frac{752}{1 + 752 \times (0.0025)} \\ &= 261.11 \\ \text{ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน} &= 261 \text{ คน} \end{aligned}$$

3.2.2 สุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำบัญชีรายชื่อนักศึกษา ทั้งหมด 752 รูป
- 2) เขียนชื่อนักศึกษาทุกคนลงในแผ่นกระดาษโดยใช้ 1 ชื่อ ต่อ 1 แผ่นแล้วม้วนฉลากนำลงกล่องแล้วเขย่าให้คลุกกัน โดยจัดทำที่ละชั้นเรียน
- 3) จับขึ้นมาทีละแผ่น โดยแต่ละครั้งที่หยิบมาได้ต้องนำแผ่นฉลากมาจดบันทึกไว้ว่าได้ใคร
- 4) ม้วนฉลากแผ่นเดิมใส่ลงในกล่องเดิม แล้วจับฉลากขึ้นมาใหม่ เพื่อให้มีโอกาสถูกเลือกทุกคนเท่ากัน
- 5) กรณีหยิบได้ชื่อเดิม จะนำใส่ลงไปในกลุ่มเดิมแล้วจับขึ้นมาใหม่อีกครั้ง ทำอยู่อย่างนี้เรื่อยไปจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนด

¹ ผศ.ดร.ยุทธ โภยวรรณ และ ผศ.ดร.กุสุมา ผลาพรหม, พื้นฐานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), หน้า 122.

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยเยต มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
มาก	หมายถึง	4	คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน ²

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยเยต

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้

3.4.2 กำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อจะนำไปใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถาม ในแบบสอบถาม

3.4.3 สร้างแบบสอบถามโดยประยุกต์และเก็บความหมาย รายละเอียดจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับตัวแปรมาเขียนข้อคำถามขึ้น และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงต่อไป

3.4.4 แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ และนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขความเที่ยงตรงทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหา และสำนวนภาษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิง

² เรืองเดียวกัน, หน้า 121.

พฤติกรรมกับข้อคำถามประเมินความถูกต้องโดย ใช้สูตรการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Index) หรือ IOC³ มีเกณฑ์ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 1 หมายถึง แนใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบของแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC คำนวณได้ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) พระราชปรีดีวิมล, ดร. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้าง
ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
วุฒิกการศึกษา ศน.บ.(ปรัชญา), M.A.(Buddhist Studies), Ph.D. (Pali and Buddhism)
- 2) นายเอี่ยม อามาศย์มุลตรี ผู้เชี่ยวชาญด้านสำนวนและภาษา
ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
วุฒิกการศึกษา พ.ม., กศ.บ. (ภาษาไทย) กศ.ม. (การสอนภาษาไทย)
- 3) ดร. ประพิศ โบราณมูล ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (สังคมศึกษา), ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษา (ภาคพิเศษ) ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 181.

3.3.6 การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

1) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Power of Discrimination) โดยวิธีหาค่า t-test⁴ โดยใช้เกณฑ์ค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์การตัดสินใจว่าข้อนั้นมีอำนาจจำแนกใช้ได้ สมควรนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้พิจารณาข้อที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ จำนวน 43 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.79-6.25

2) นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)⁵ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3.3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.5.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปยังแจกให้กลับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟัง ให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

3.5.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมด เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3.6.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วมาดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์

3.6.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

⁴บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2553), หน้า 113-114.

⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 117.

3.6.4 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วแปลผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง	มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง	มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง	มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51- 2.50	หมายถึง	มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง	มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ⁶

3.6.5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความต่างของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA)

3.6.6 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.6.7 นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) การหาค่าอำนาจจำแนกของแต่ละข้อ โดยใช้ t-test⁷ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{N}}}$$

เมื่อ	t	แทน	อำนาจจำแนก
	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 121.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 114.

2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)⁸ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.7.2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1) ค่าร้อยละ (Percentage)⁹ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (\bar{X})¹⁰ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคน

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 117.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 122.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 124.

3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)¹¹ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	X ²	แทน	ผลรวมกำลังสอง ของคะแนนในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคน
	Σ	แทน	ผลรวม

4) ค่า t-test¹² ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระสองกลุ่ม คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
\bar{X}_1	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
S_1^2	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
n_1	n_2	แทน	จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 126.

¹² ชานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี.อินเตอร์ พรินท์ จำกัด, 2550), หน้า 180.

ตั้งนี้

5) ค่า F-test¹³ ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป คำนวณจากสูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
 MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 195.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสองกลุ่ม (Independent)
F	แทน	ทดสอบความแตกต่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม (Sum of Square)
MS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง เฉลี่ยระหว่างกลุ่ม และภายในกลุ่ม (Mean of Square)
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ของนักศึกษาที่มี สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน ต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.1-4.3

ตารางที่ 4.1 แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานะ

สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
คฤหัสถ์	185	70.88
บรรพชิต	76	29.12
รวม	261	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีสถานะเป็นคฤหัสถ์ จำนวน 185 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 70.88 และบรรพชิต จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 29.12

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 18-19 ปี	69	26.44
อายุ 20-21 ปี	135	51.72
อายุมากกว่า 22 ปี	57	21.84
รวม	261	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-21 ปี จำนวน 135 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมาคืออายุ มากกว่า 18-19 ปี จำนวน 69 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 26.44 และมีอายุมากกว่า 22 ปี จำนวน 57 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 21.84

ตารางที่ 4.3 แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	40.23
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	59.77
รวม	261	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 จำนวน 156 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 59.77 และมีระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 40.23

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.4-4.9
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	ด้านวิชาการ	3.93	0.67	มาก
2	ด้านกีฬา	4.00	0.62	มาก
3	ด้านศิลปวัฒนธรรม	4.07	0.56	มาก
4	ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	3.65	0.76	มาก
5	ด้านการเมือง	3.68	0.67	มาก
รวม		3.87	0.66	มาก

(n = 261)

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา ด้านวิชาการ ด้านการเมือง และด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบโปรแกรมกิจกรรมด้านวิชาการ	3.80	0.79	มาก
2	ช่วยเหลือคณาจารย์-เจ้าหน้าที่ ด้านวิชาการ	3.80	0.70	มาก
3	ช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษาด้านวิชาการ	3.76	0.69	มาก
4	เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการในสถาบัน	3.91	0.70	มาก
5	ได้รับความช่วยเหลือด้านการเรียนจากกลุ่มชมรมวิชาการ	4.06	0.48	มาก
6	นำความรู้จากกิจกรรมวิชาการไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ	4.10	0.56	มาก
7	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านวิชาการ	3.74	0.72	มาก
8	ร่วมชมการแสดงผลงานของกลุ่มชมรมวิชาการ	3.93	0.70	มาก
9	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการจัดกิจกรรมวิชาการ	4.00	0.64	มาก
10	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	4.19	0.71	มาก
11	เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น	3.71	0.78	มาก
12	มีส่วนร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยใช้เป็นเวทีแสดงความสามารถทางวิชาการของท่าน	4.07	0.51	มาก
13	ร่วมรับฟังการประชุมเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรมวิชาการ	3.94	0.67	มาก
14	ร่วมรับรู้ - รับฟังกิจกรรมวิชาการของทางมหาวิทยาลัย	3.97	0.62	มาก
	รวม	3.93	0.67	มาก

(n = 261)

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสิบสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ” รองลงมาคือ ข้อ 6 ที่ว่า “นำความรู้จากกิจกรรมวิชาการไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 11 ที่ว่า “เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น”

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกีฬา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย	4.17	0.60	มาก
2	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬา	3.97	0.66	มาก
3	มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย	3.87	0.58	มาก
4	ได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการแข่งขัน	4.03	0.61	มาก
5	ได้ใช้สนามกีฬาของมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ออกกำลังกาย	3.90	0.68	มาก
6	เป็นสมาชิกของชมรมกีฬา	4.04	0.46	มาก
รวม		4.00	0.62	มาก

(n = 261)

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 5 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย” รองลงมาคือ ข้อ 4 ที่ว่า “เป็นสมาชิกของชมรมกีฬา” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย”

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านศิลปวัฒนธรรม	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	รับรู้ถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม	4.07	0.51	มาก
2	มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบ โปรแกรมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	4.09	0.54	มาก
3	มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	4.13	0.48	มาก
4	ได้รับความบันเทิงจากกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม	4.05	0.46	มาก
5	มีความสนใจในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	4.12	0.55	มาก
6	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้าน ศิลปวัฒนธรรม	3.98	0.66	มาก
รวม		4.07	0.56	มาก

(n = 261)

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 3 “มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม” รองลงมาคือ ข้อ 5 ที่ว่า “มีความสนใจในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านศิลปวัฒนธรรม”

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	รับทราบโปรแกรมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จากการประชาสัมพันธ์ขององค์กรนักศึกษา	3.64	0.91	มาก
2	นำเอาวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม	3.68	0.84	มาก
3	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการจัดกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	3.64	0.93	มาก
4	เป็นสมาชิกของชมรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	3.66	1.03	มาก
5	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	3.62	0.90	มาก
6	มีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.65	0.92	มาก
7	มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	3.70	0.91	มาก
รวม		3.65	0.76	มาก

(n = 261)

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งเจ็ดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา” รองลงมาคือ ข้อ 2 ที่ว่า “นำเอาวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา”

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน	3.54	0.95	มาก
2	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3.72	1.05	มาก
3	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารนักศึกษา	3.67	0.96	มาก
4	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกสโมสรนักศึกษา	3.73	1.01	มาก
5	คอยติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรนักศึกษา	3.56	1.01	มาก
6	ร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการเมืองกับเพื่อนนักศึกษา	3.76	0.89	มาก
7	ทำความเข้าใจถึงภาระหน้าที่ของนักศึกษา	3.70	0.95	มาก
8	ศึกษาคู่มีนักศึกษา เข้าใจถึงภาระหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน	3.62	0.97	มาก
9	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมขององค์กรนักศึกษา	3.72	1.17	มาก
10	ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย	3.80	0.84	มาก
รวม		3.68	0.67	มาก

(n = 261)

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสิบข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 10 ที่ว่า “ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย” รองลงมาคือ ข้อ 6 ที่ว่า “ร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการเมืองกับเพื่อนนักศึกษา” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน”

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบปรากฏตามตารางที่ 4.10-4.45

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
คฤหัสถ์	185	3.84	0.69	มาก
บรรพชิต	76	3.89	0.63	มาก
รวม	261	3.87	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานะ พบว่า นักศึกษาที่เป็นบรรพชิต มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
คฤหัสถ์	185	3.84	0.69	0.62	.54
บรรพชิต	76	3.89	0.63		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
คฤหัสถ์	185	3.95	0.64	มาก
บรรพชิต	76	3.90	0.70	มาก
รวม	261	3.93	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานะ พบว่า นักศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์ มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษابรรพชิต โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
คฤหัสถ์	185	3.95	0.64	0.07	.94
บรรพชิต	76	3.90	0.70		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
คฤหัสถ์	185	4.01	0.57	มาก
บรรพชิต	76	3.98	0.66	มาก
รวม	261	4.00	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานะพบว่า นักศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์ มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษابรรพชิต โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
คฤหัสถ์	185	4.03	0.57	0.71	.48
บรรพชิต	76	3.98	0.68		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
คฤหัสถ์	185	4.04	0.59	มาก
บรรพชิต	76	4.10	0.52	มาก
รวม	261	4.07	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานะ พบว่า นักศึกษาที่เป็นบรรพชิต มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
คฤหัสถ์	185	4.04	0.59	0.53	.60
บรรพชิต	76	4.10	0.54		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
คฤหัสถ์	185	3.62	0.76	มาก
บรรพชิต	76	3.67	0.75	มาก
รวม	261	3.65	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานะ พบว่า นักศึกษาที่เป็นบรรพชิต มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
คฤหัสถ์	185	3.64	0.78	0.11	.91
บรรพชิต	76	3.67	0.75		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
คฤหัสถ์	185	3.66	0.70	มาก
บรรพชิต	76	3.70	0.63	มาก
รวม	261	3.68	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานะ พบว่า นักศึกษาที่เป็นบรรพชิต มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาคฤหัสถ์ โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามสถานะ

สถานะ	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
คฤหัสถ์	185	3.66	0.70	-0.85	.40
บรรพชิต	76	3.70	0.65		

จากตารางที่ 4.21 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
อายุ 18-19 ปี	69	3.84	0.75	มาก
อายุ 20-21 ปี	135	3.88	0.70	มาก
อายุมากกว่า 22 ปี	57	3.90	0.53	มาก
รวม	261	3.87	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามช่วง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ อายุมากกว่า 22 ปี, อายุ 20-21 ปี และ อายุ 18-19 ปี

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.83	2	0.42	2.80	.06
ภายในกลุ่ม	38.76	258	0.15		
รวม	39.59	260			

จากตารางที่ 4.23 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ
จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
อายุ 18-19 ปี	69	3.88	0.70	มาก
อายุ 20-21 ปี	135	3.93	0.67	มาก
อายุมากกว่า 22 ปี	57	3.98	0.65	มาก
รวม	261	3.93	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตาม
ช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามช่วง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ อายุมากกว่า 22 ปี,
อายุ 20-21 ปี และอายุ 18-19 ปี

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.56	2	0.28	1.47	.13
ภายในกลุ่ม	49.84	258	0.19		
รวม	50.40	260			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
อายุ 18-19 ปี	69	3.95	0.67	มาก
อายุ 20-21 ปี	135	4.00	0.61	มาก
อายุมากกว่า 22 ปี	57	4.06	0.58	มาก
รวม	261	4.00	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.26 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามช่วง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ อายุมากกว่า 22 ปี อายุ 20-21 ปี และอายุ 18-19 ปี

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.42	2	0.21	1.11	.32
ภายในกลุ่ม	48.33	258	0.19		
รวม	48.75	260			

จากตารางที่ 4.27 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
อายุ 18-19 ปี	69	4.04	0.60	มาก
อายุ 20-21 ปี	135	4.07	0.56	มาก
อายุมากกว่า 22 ปี	57	4.11	0.53	มาก
รวม	261	4.07	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามช่วง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ อายุมากกว่า 22 ปี อายุ 20-21 ปี และอายุ 18-19 ปี

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.52	2	0.26	1.30	.69
ภายในกลุ่ม	52.56	258	0.20		
รวม	53.08	260			

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
อายุ 18-19 ปี	69	3.60	0.86	มาก
อายุ 20-21 ปี	135	3.67	0.75	มาก
อายุมากกว่า 22 ปี	57	3.69	0.67	มาก
รวม	261	3.65	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามช่วง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ อายุมากกว่า 22 ปี, อายุ 20-21 ปี, และอายุ 18-19 ปี

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.63	2	0.32	1.78	.08
ภายในกลุ่ม	48.34	258	0.18		
รวม	48.97	260			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
อายุ 18-19 ปี	69	3.63	0.74	มาก
อายุ 20-21 ปี	135	3.67	0.70	มาก
อายุมากกว่า 22 ปี	57	3.74	0.58	มาก
รวม	261	3.68	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามช่วง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ อายุมากกว่า 22 ปี, อายุ 20-21 ปี, และอายุ 18-19 ปี

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.52	2	0.26	1.63	.70
ภายในกลุ่ม	42.56	258	0.16		
รวม	43.08	260			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.83	0.70	มาก
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.90	0.61	มาก
รวม	261	3.87	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.34 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นเรียนพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษานักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.85	0.70	2.10	.12
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.90	0.63		

จากตารางที่ 4.35 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.95	0.64	มาก
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.91	0.70	มาก
รวม	261	3.93	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.36 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษานักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.95	0.65	0.94	.10
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.91	0.70		

จากตารางที่ 4.37 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนก
ตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	4.02	0.55	มาก
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.97	0.68	มาก
รวม	261	4.00	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับชั้น
เรียน พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษานักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-
5 โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.39 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	4.04	0.57	1.97	.08
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.97	0.68		

จากตารางที่ 4.39 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม
จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	4.09	0.51	มาก
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	4.05	0.60	มาก
รวม	261	4.07	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
ตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษานักศึกษาปริญญา
ตรี ชั้นปีที่ 3-5 โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.41 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	4.09	0.51	2.86	.11
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	4.05	0.62		

จากตารางที่ 4.41 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.68	0.74	มาก
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.62	0.78	มาก
รวม	261	3.65	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.43 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.68	0.74	1.65	.34
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.62	0.78		

จากตารางที่ 4.43 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.65	0.74	มาก
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.70	0.60	มาก
รวม	261	3.68	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.44 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษานักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 โดยค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4.45 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2	105	3.67	0.74	0.27	.66
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5	156	3.70	0.60		

จากตารางที่ 4.45 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.46-4.50
ตารางที่ 4.46 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรมีการประชุมสัมพันธกิจกรรมด้านวิชาการให้ทั่วถึง และควรเพิ่มการประชุมสัมพันธิให้มากขึ้น	29
2.	ควรมีการเพิ่มอัตราบุคลากรในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอ ควรเพิ่มอุปกรณ์เครื่องมือ และควรมีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ในการจัดกิจกรรม	22
3.	ควรจัดสื่อการเรียนการสอน การนำเสนอให้ทันสมัย	18

จากตารางที่ 4.46 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ มีดังนี้ ควรมีการประชุมสัมพันธกิจกรรมด้านวิชาการให้ทั่วถึง และควรเพิ่มการประชุมสัมพันธิให้มากขึ้น ควรมีการเพิ่มอัตราบุคลากรในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอ ควรเพิ่มอุปกรณ์ เครื่องมือ และควรมีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ในการจัดกิจกรรม และควรจัดสื่อการเรียนการสอน การนำเสนอให้ทันสมัย

ตารางที่ 4.47 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอ	73
2.	ควรมีการเพิ่มสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา	42
3.	ควรมีการจัดสรรเวลาสำหรับการเล่นกีฬา	39

จากตารางที่ 4.47 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านกีฬา มีดังนี้ ควรจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอ ควรมีการเพิ่มสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา และควรมีการจัดสรรเวลาสำหรับการเล่นกีฬา

ตารางที่ 4.48 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น	32
2.	ควรมีการวางแผนกิจกรรมไว้ล่วงหน้า เพื่อความพร้อมในการจัดงาน	28

จากตารางที่ 4.48 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านศิลปวัฒนธรรม มีดังนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และควรมีการวางแผนกิจกรรมไว้ล่วงหน้า เพื่อความพร้อม
ในการจัดงาน

ตารางที่ 4.49 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	งบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อยควรจัดสรรให้มากขึ้น	43
2.	ควรมีการจัดกิจกรรมในชุมชนให้มากขึ้น และควรมีการจัดกิจกรรมให้หลากหลาย	33
3.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น	25

จากตารางที่ 4.49 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา มีดังนี้ งบประมาณ
สนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อยควรจัดสรรให้มากขึ้น ควรมีการจัดกิจกรรมในชุมชนให้มากขึ้น และควร
มีการจัดกิจกรรมให้หลากหลาย และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้
มากขึ้น

ตารางที่ 4.50 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ข้อเสนอแนะว่า ในการเลือกตั้งภายใน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และมากยิ่งขึ้น	42
2.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเผยแพร่ความรู้ด้าน การเมืองให้มากขึ้น	23
3.	นักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจในการเลือกตั้งภายใน/การเมือง	20

จากตารางที่ 4.50 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านการเมือง มีดังนี้ ในการเลือกตั้งภายในควรมีการ
ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และมากยิ่งขึ้น ควรเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองให้มากขึ้น และควรมีการให้
ความรู้ ความเข้าใจในการเลือกตั้งภายใน/การเมือง

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า นักศึกษาเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย สาม
ลำดับแรก คือ ควรจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอ งบประมาณ
สนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อยควรจัดสรรให้มากขึ้น และควรจัดสื่อการเรียนการสอน การนำเสนอ
ให้ทันสมัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มี สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน ต่างกัน, และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ศึกษาที่มีสถานะ อายุ และระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ชั้นปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 752 รูป/คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 261 รูป/คน และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิด ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ โดยใช้หลักของ Rating Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีสถานะเป็นคฤหัสถ์ จำนวน 185 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 70.88 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-21 ปี จำนวน 135 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 51.72 และส่วนใหญ่ ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 จำนวน 156 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 59.77

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา ด้านวิชาการ ด้านการเมือง และด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ” ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 11 ที่ว่า “เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น”

2) ด้านกีฬา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 5 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย” ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย”

3) ด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 3 “มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม” ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านศิลปวัฒนธรรม”

4) ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา” ข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ข้อ 5 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา”

5) ด้านการเมือง พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 10 ที่ว่า “ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย” ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน”

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ของนักศึกษาที่มีสถานะ อายุ และระดับชั้นเรียนต่างกัน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ ควรจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอ งบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อยควรจัดสรรให้มากขึ้น และควรจัดสื่อการเรียนการสอน การนำเสนอให้ทันสมัย

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งห้าด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นใน มหาวิทยาลัยมีหลากหลาย เป็นผลทำให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมในกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทุกๆ กิจกรรม และอีกหนึ่งเหตุผลทางมหาวิทยาลัยมีระเบียบให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง มหาวิทยาลัยจัดขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 และเป็นนโยบายของการจัดกิจกรรมจะดำเนินตามแนวทางของ ประชญาของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นเป็นสำคัญ และเป็นปัจจัยสำคัญในด้านสถาบันปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการ มีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็น ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

1) ด้านวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้นอกจากการศึกษาในห้องเรียน มีการจัด นิทรรศการทางวิชาการของแต่ละโปรแกรมวิชา มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงตามความต้องการ ของนักศึกษา มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็น ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ด้าน วิชาการ อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 10 ที่ว่า “ให้ความ ร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ” ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญในการ ร่วมกิจกรรมจึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีธญา ดีพูน กล่าวว่า การมี ส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนในรูปตัวบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความ คิดเห็นตรงกัน เพื่อการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ได้ตั้งไว้ อันเป็น ประโยชน์ต่อตัวบุคคลต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวมโดยที่ประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการ การมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 11 ที่ว่า “เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษายังไม่เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น นอกจากการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอแลสแตร์ (Alastair) ได้ให้คำจำกัดความว่า การมีส่วนร่วมประกอบกัน 3 มิติ คือ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สอง การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนาและร่วมลงมือปฏิบัติตามที่ตัดสินใจและมิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

2) กิจกรรมด้านกีฬา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับให้นักศึกษาได้เล่นกีฬาและออกกำลังกาย มีการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็น ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ด้านกีฬา อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้จัดงานกีฬาสี ให้กับนักศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์และนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำเนาวิ ขจรศิลป์ กล่าวว่า กิจกรรมทางด้านกีฬาเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา ตลอดจนทักษะในการกีฬา ซึ่งนอกจากจะทำให้นักศึกษาเกิดทักษะในการกีฬาแล้ว ยังให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ กีฬาประเภทต่างๆ เช่น ฟุตบอลเทนนิส กรีฑาและกีฬาทางน้ำ เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 3 ที่ว่า “มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ในการจัดกิจกรรมกีฬา ทางมหาวิทยาลัยจะประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้รับทราบ และนักศึกษาจะมีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ อีกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีณยา ดีพูน ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนในรูปตัวบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความคิดเห็นตรงกัน เพื่อการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคลต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวมโดยที่ประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการการมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น

3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการจัดกิจกรรมตามประเพณี เช่น พิธีไหว้ครู บุญผะเหวดแห่เทียนเข้าพรรษา การประกวดขับร้องทำนองสรภัญญะ ลอยกระทง เป็นต้น และมีการรณรงค์ให้นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลำเนาวิ ขจรศิลป์ กล่าววว่า กิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาศิลปและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะการแสดง ศิลปะการพูดและดนตรี การไหว้ครูและการลอยกระทง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 3 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และปลูกฝังค่านิยม เช่น งานฮีตสิบสองคองสิบสี่ จึงส่งผลให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานสถาบันราชภัฏ ได้แบ่งประเภทกิจกรรมนักศึกษาไว้ ดังนี้ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ แลกเปลี่ยนและพัฒนางานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นมรดกล้ำค่าและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ และ 2) เพื่อปลูกฝังค่านิยมความภาคภูมิใจและความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ลักษณะของกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมมีกิจกรรมหลายอย่างแตกต่างกันไป ในการจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา เป็นต้น ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี การละเล่นพื้นเมือง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 6 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านศิลปวัฒนธรรม” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คู่มากับสังคมไทย ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และมรดกที่สำคัญ ซึ่งเป็นความภูมิใจ แสดงถึงเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีของไทย ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังบรรจุความสำคัญของวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ไว้ในการแก้ปัญหาของชาติ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนต้องร่วมใจอนุรักษ์ ฟื้นฟู เผยแพร่สืบสานวัฒนธรรมที่ดำรงนี้สืบไป ความสำคัญของการ สืบทอดวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาทรร ขนเห็นชอบ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษา ช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นคนที่มีความรู้และเหตุผล ศรัทธาผู้มีความรู้ความสามารถมากกว่าระบบอาวุโส ปลูกฝังความรักความสามัคคี ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ ส่งเสริมพลานามัยและการบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะค่ายอาสาพัฒนาชนบท นับว่าเป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งอาศัยอยู่ในชนบท

4) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ภายในมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย และมีการรับบริจาคสิ่งของ เครื่องใช้ อาหารแห้ง งบประมาณ เพื่อนำไปให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็น ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ด้านบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 7 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจปฏิบัติการ (Ongoing Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงานเพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการ การคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 5 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ส่งเสริมและสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการบำเพ็ญประโยชน์ พร้อมกับการเสริมสร้างทัศนคติอุดมคติ การเสียสละและการทำงานเพื่อสังคม โดยส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีจิตใจเอื้อเฟื้อเกื้อกูลผู้อื่น และรู้จักทำตนให้เป็นประโยชน์กับสังคมส่วนรวม แก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งในกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จาเมียส (Jamias) ให้ความหมายว่า กิจกรรมนักศึกษาที่มีการจัดองค์กรเพื่อเตรียมเปิดโอกาสในการเสริมประสบการณ์พิเศษ สร้างความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการศึกษาประชาธิปไตย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างประชากรที่ดีมีคุณค่าแก่สังคม

5) กิจกรรมด้านการเมือง พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สมัครเป็นประธานนักศึกษา และให้นักศึกษาแต่ละคณะใช้สิทธิเลือกตั้ง มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และมีการรณรงค์ให้นักศึกษาและประชาชนในเขตพื้นที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวว่า กิจกรรมทางด้านการเมือง เป็น

กิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงออกหรือการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่างๆ ของสังคม เช่น การต่อต้านสารเสพติด หรือการเดินทางประท้วงการเลือกตั้ง เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 10 ที่ว่า “ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษาได้ให้ความสนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมือง โดยสิ่งที่สำคัญคือการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามสิทธิของตน ที่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวว่า กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสนใจการเมือง เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อโตขึ้นจะได้มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองมากขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน” ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีธญา ดีพูน ได้สรุปความหมายของ “การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนในรูปตัวบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความคิดเห็นตรงกัน เพื่อการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคลต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวม โดยที่ประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการการมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น

5.2.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1) นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษาที่มีสถานะต่างกัน ต่างเห็นว่ากิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อคนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลเลียม (William) ให้แนวคิดว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาของตนเองใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา และสนับสนุนผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2) นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น จึงเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธญา ดีพูน ได้สรุปความหมายของ การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนในรูปตัวบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความคิดเห็นตรงกัน เพื่อการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคลต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวมโดยที่ประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการการมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น

3) นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า กิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น นักศึกษาทุกชั้นเรียนต้องเข้าร่วมเพื่อให้ได้จำนวนกิจกรรมที่ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อแลสแตร์ (Alastair) ได้ให้คำจำกัดความว่า การมีส่วนร่วมประกอบกัน 3 มิติ คือ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าอะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สอง การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา และร่วมลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจและมิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ในการนำ ข้อมูลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมและเป็นข้อมูลให้กับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่สนใจไปปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเองต่อไป ได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านทั้งห้าด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยกำหนดแผนกลยุทธ์การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

1) กิจกรรมด้านวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดการแข่งขันทักษะของโปรแกรมวิชา และจัดการแข่งขันในภาพรวมของคณะ ทั้งทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อคัดเลือกตัวแทนมหาวิทยาลัยไปร่วมแข่งขันกับองค์กรภายนอก อันจะช่วยเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพทุกด้าน เช่น ทักษะคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ทักษะทางด้านภาษา ทักษะทางวิชาชีพเฉพาะสาขา เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 10 ที่ว่า “ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ” ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาต่าง

ๆ นำความรู้และทักษะที่ได้จากการศึกษา มาเผยแพร่ให้กับนักศึกษาทั่วไปได้เรียนรู้ จัดตั้งศูนย์นิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมุนเวียนเปลี่ยนกันจัด โดยองค์ความรู้ที่นำมาจัดแสดงนั้น ผ่านการกลั่นกรองมาแล้วว่าเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 11 ที่ว่า “เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น” ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดตั้งชมรมและชุมนุมทางวิชาการ ที่มีกิจกรรมสอดคล้องสัมพันธ์และต่อเนื่อง เป็นเครือข่ายการจัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกัน จากระดับโปรแกรม สู่คณะ จนถึงระดับมหาวิทยาลัย

2) กิจกรรมด้านกีฬา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการองค์การบริหารนักศึกษา คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา งานส่งเสริมและพัฒนากีฬา กองพัฒนานักศึกษา และบุคคลเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อให้การประสานงาน การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย” ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยการพัฒนา ส่งเสริมการเล่นกีฬาและการจัดกิจกรรมกีฬานิตใหม่ ๆ เพิ่มเติมจากที่มีอยู่ อันเป็นที่นิยมในระดับอุดมศึกษาและไม่ค่อยมีการจัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้มีความแตกต่างเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกีฬาระหว่างระดับอุดมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 3 ที่ว่า “มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย” ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมและผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหลากหลาย

3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมและผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหลากหลาย

กฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างกองพัฒนานักศึกษาของคณาจารย์ นักศึกษา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณการจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้การประสานงาน การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 3 ที่ว่า “มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม” ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรม ตลอดจนมีทัศนคติที่ต่อวัฒนธรรมไทย และควรสร้างวัฒนธรรมบโนหัว โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษา

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 6 ที่ว่า “มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านศิลปวัฒนธรรม” ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวัฒนธรรม การคัดเลือกและยกย่องเชิดชูนักศึกษาดีเด่นด้านวัฒนธรรม ควรมีการประสานงานการจัดกิจกรรมกับเครือข่ายด้านวัฒนธรรม เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุน

4) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักศึกษามีจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้สื่อและการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ให้นักศึกษามีจิตสำนึกเพื่อคนอื่น รักษาสิ่งแวดล้อม ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ร่วมรักษาความสะอาดและความสวยงาม เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดกิจกรรมวันเกียรติยศให้กับนักศึกษาที่เสียสละ อุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา โดยการมอบเกียรติและทุนการศึกษา และควรจัดตั้งชมรมและชุมนุมที่เกี่ยวกับการอาสาพัฒนาและการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยการประสานงานกับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างเครือข่าย และการสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ฝ่ายอาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

5) กิจกรรมด้านการเมือง พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยรณรงค์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เช่น โทรท์ทัศน์ โปสเตอร์ ในโอกาสสำคัญ เช่น คติยบุพการศ สรุปรุ แยกแยะ และวิเคราะห์ ประเด็นให้นักศึกษาทราบการมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเมืองและการปกครอง เพื่อเป็นองค์กรที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญของการมีส่วนร่วม การแสดงออกที่เกี่ยวกับการเมืองและการปกครองที่เหมาะสมของไทย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน ดังนั้น คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการเมืองของประเทศไทย ในปัจจุบันโดยเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงด้านการเมืองและเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นผู้บรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษาและผู้สนใจ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2) ควรทำการวิจัยการจัดทำแผนบูรณาการงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ ทั้งงานวิชาการ และงานกิจการนักศึกษา ให้ควบคู่ไปพร้อมกัน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) กฎหมาย

สำนักนายกรัฐมนตรี. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก (วันที่ 14 มิถุนายน 2547) : 2.

2) หนังสือทั่วไป

ดิณ ปรัชญพฤทธิ. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 11. พิมพ์ครั้งที่ 18. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.

ธรรมรส โชติคุณุช. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 12. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540.

ธิดารัตน์ บุญนุช. กิจกรรมนิสิตนักศึกษา เอกสารประกอบวิชาองค์การและกิจกรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

นรินทร์ จงวุฒิเวทย์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่งานวิจัยฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารการพิมพ์, 2527.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. ข้อเสนอเบื้องต้นของการสัมมนาผู้นำนิสิตนักศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับยุคสมัย. กรุงเทพมหานคร : กองบริการนักศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

วิจิตร ศรีอ้าน. การบริหารกิจการนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองบริหารการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2540.

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิสัยทัศน์การพัฒนาอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2527-2549). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544.

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. คู่มือปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2542.

สำเนาวิ ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

อาทร ชนเห็นชอบ. ผลการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2527.

3) รายงานการวิจัย

อิสสระชัย ธนารักษ์. “ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี”. รายงานการวิจัย. อยุธยา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์वासกรี, 2554.

4) วิทยานิพนธ์

กรรณิการ์ ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

ขวัญชัย พะยอม. “แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2551.

น.อ.สุขกิจ สารปริง ร.น. “การมีส่วนร่วมของกำลังพลในการป้องกันปัญหาเสพติดในหน่วย : กรณีศึกษา กองรักษาความปลอดภัย กรมสรรพาวุธทหารเรือ”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

นิพนธ์ กาญจนกุล. “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2536.

บุญเชิด สุขอภิรมย์. “บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

ประจวบ สือประสาร. “การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542.

ประภาศิริ บุญยรัตกลิน. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของตัวแทนประชาคมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี”. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2552.

- พวงทอง โยธาใหญ่. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ศรีธญา ดีพูน. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.
- สรายุทธ ยะหะกร. “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- อคิน ระพีพัฒน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน : นโยบายและกลไกวิธีจัดศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- อนกพร หลงเจริญ. “ประเภทกิจกรรมนักศึกษาที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: ศึกษาเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534”. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.
- อัปดุลเลาะ เจ๊ะหลง. “แนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552.
- อาทร นุ่มนวล. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง”. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

5) เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545”. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545, (อัดสำเนา).

2. ภาษาอังกฤษ

1) Books

- Chamber and Christine. Christine student activism as a form of leadership and student development. New Jersey : Prentice-Hall, 1985.
- Good. Dictionary of education. New York: McGraw – Hill book Company, Inc., 1973.
- William. Participation Management : Concept. Theory and Implementation. Massachusetts : Brandeis University, 2007.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) พระราชปรีดีวิมล, ดร.

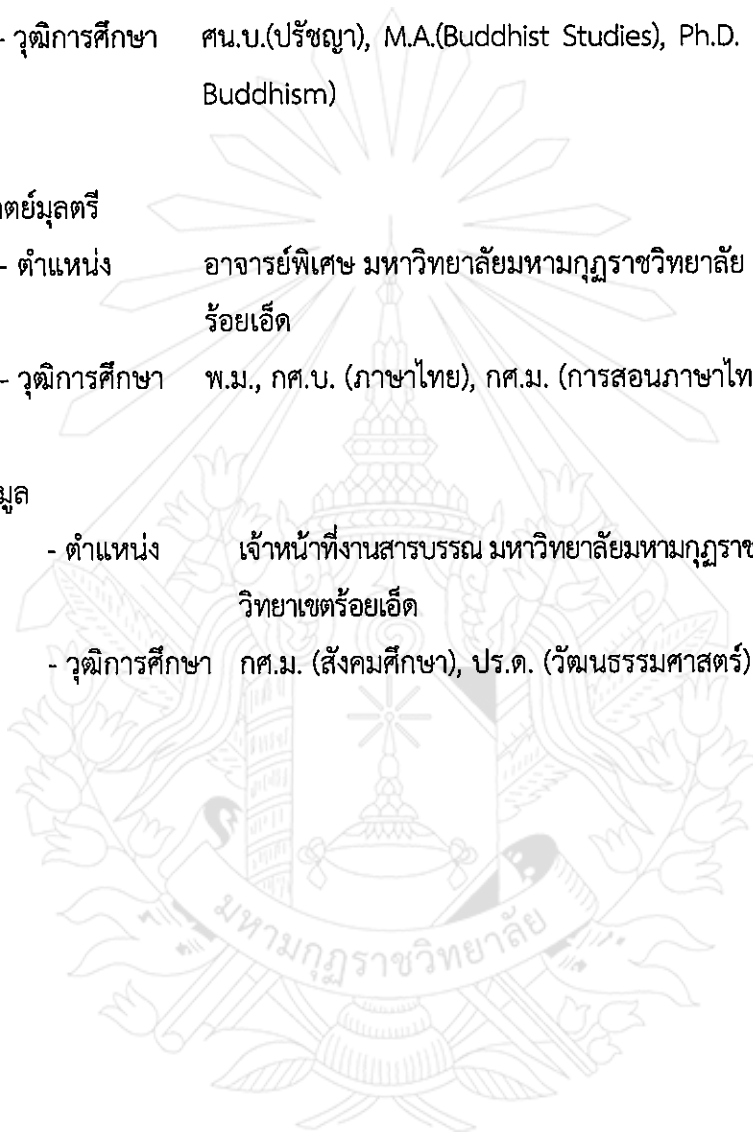
- ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา ศน.บ.(ปรัชญา), M.A.(Buddhist Studies), Ph.D. (Pali and Buddhism)

2) อาจารย์เอี่ยม อามาศย์มุลตรี

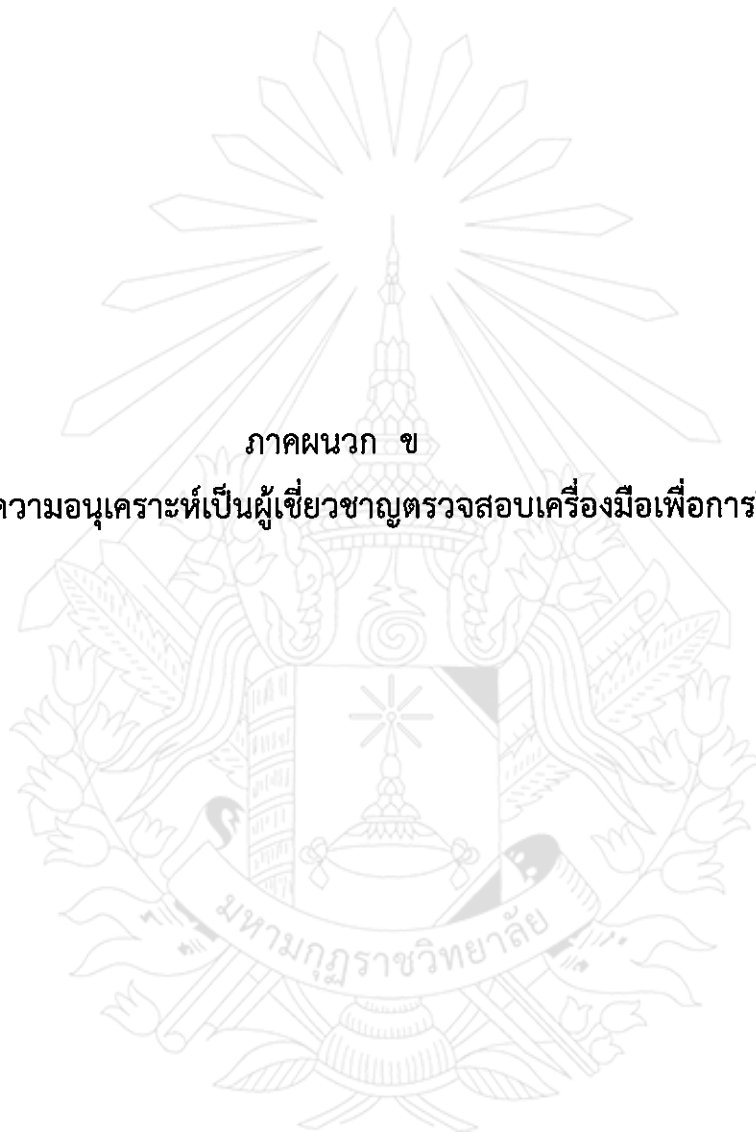
- ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา พ.ม., กศ.บ. (ภาษาไทย), กศ.ม. (การสอนภาษาไทย)

3) ดร.ประพิศ โปราณมูล

- ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา กศ.ม. (สังคมศึกษา), ประ.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน พระราชปรีดีวิมล,ดร.

ด้วย นายสุวัฒน์ สุทธิสนธิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระราชปรีดีวิมล,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[Http://www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ข้าพเจ้าขอรับ

ศาสตราจารย์
(มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด)

รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

สุวิมลวิมล
๑๒ พ.ค. ๕๔

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร อาจารย์เอี่ยม อามาตย์มุลตรี

ด้วย นายสุวัฒน์ สุทธิสนธิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชาปริยัติวิมล,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[Http://www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ในนามคุณเอกมนต์จรัส
เดชะมือ ๓๐๖ เรือน ๓๐๖ แล้ว

(เอกมนต์จรัส)
๑๓ พ.ค. ๕๔

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเสียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เจริญพร ดร.ประพิศ โปราณมูล

ด้วย นายสุวัฒน์ สุทธิสนธิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาส นี้

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[Http://www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ด้วย นายสุวัฒน์ สุทธิสนธิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาส นี้

(พระราชปริยัติวิมล,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[Http://www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

มีทพ อนุชิต
ให้ดักเรียนมา

(พระราชปริยัติวิมล,ดร.)
รองอธิการบดี
นาง วิชุดา งาม วิเศษ
มีหน้าที่แทนอธิการบดี
๑๒ พ. ๑. ๕๕

ภาคผนวก ง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะ อายุ และระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริง ทุกข้อข้อมูลที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูง ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายสุวัฒน์ สุทธิสนธิ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. สถานะ

คฤหัสถ์

บรรพชิต

2. อายุ

อายุ 18-19 ปี

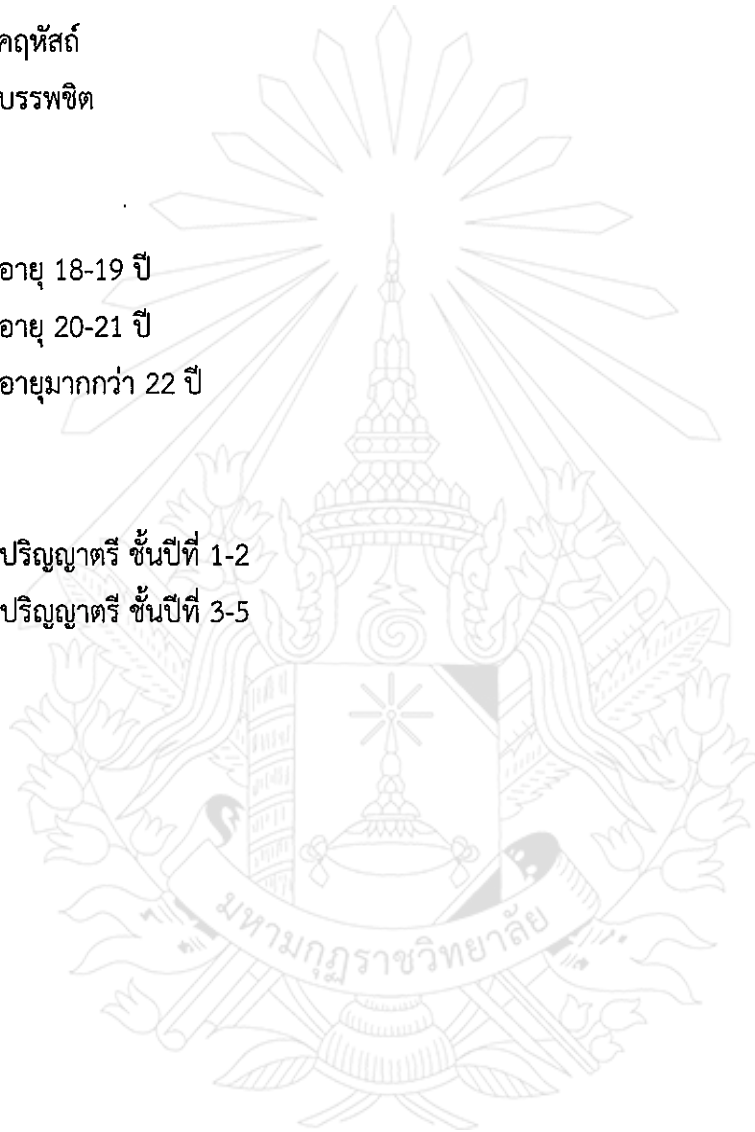
อายุ 20-21 ปี

อายุมากกว่า 22 ปี

3. ระดับชั้นเรียน

ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2

ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบทางขวามือ ของแต่ละข้อเพียงอย่างเดียว ที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน ค่าของคะแนนแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

ข้อ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) กิจกรรมด้านวิชาการ						
1	มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน นักศึกษาทราบโปรแกรมกิจกรรมด้าน วิชาการ					
2	ช่วยเหลือคณาจารย์-เจ้าหน้าที่ ด้านวิชาการ					
3	ช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษาด้านวิชาการ					
4	เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการในสถาบัน					
5	ได้รับความช่วยเหลือด้านการเรียนจากกลุ่ม ชมรมวิชาการ					
6	นำความรู้จากกิจกรรมวิชาการไปใช้ แก้ปัญหาต่างๆ					
7	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้ง ด้านวิชาการ					
8	ร่วมชมการแสดงผลงานของกลุ่มชมรม วิชาการ					
9	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการ จัดกิจกรรมวิชาการ					
10	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้าน วิชาการ					
11	เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับ สถาบันอื่น					
12	มีส่วนร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยใช้เป็นเวที แสดงความ สามารถทางวิชาการของท่าน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	ร่วมรับฟังการประชุมเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรมวิชาการ					
14	ร่วมรับรู้ - รับฟังกิจกรรมวิชาการของทางมหาวิทยาลัย					
2) กิจกรรมด้านกีฬา						
1	มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย					
2	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬา					
3	มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย					
4	ได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการแข่งขัน					
5	ได้ใช้สนามกีฬาของมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ออกกำลังกาย					
6	เป็นสมาชิกของชมรมกีฬา					
3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม						
1	รับรู้ถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม					
2	มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ นักศึกษาทราบโปรแกรมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม					
3	มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม					
4	ได้รับความบันเทิงจากกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม					
5	มีความสนใจในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม					
6	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านศิลปวัฒนธรรม					
4) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา						
1	รับทราบโปรแกรมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จากการประชาสัมพันธ์ขององค์กรนักศึกษา					
2	นำเอาวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการจัดกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา					
4	เป็นสมาชิกของชมรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา					
5	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา					
6	มีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
7	มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา					
5) กิจกรรมด้านการเมือง						
1	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน					
2	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
3	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารนักศึกษา					
4	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกสโมสรนักศึกษา					
5	คอยติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรนักศึกษา					
6	ร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการเมืองกับเพื่อนนักศึกษา					
7	ทำความเข้าใจถึงภาระหน้าที่ของนักศึกษา					
8	ศึกษาคู่มีอนักศึกษา เข้าใจถึงภาระหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน					
9	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมขององค์กรนักศึกษา					
10	ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1) กิจกรรมด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

2) กิจกรรมด้านกีฬา

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

4) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

5) กิจกรรมด้านการเมือง

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

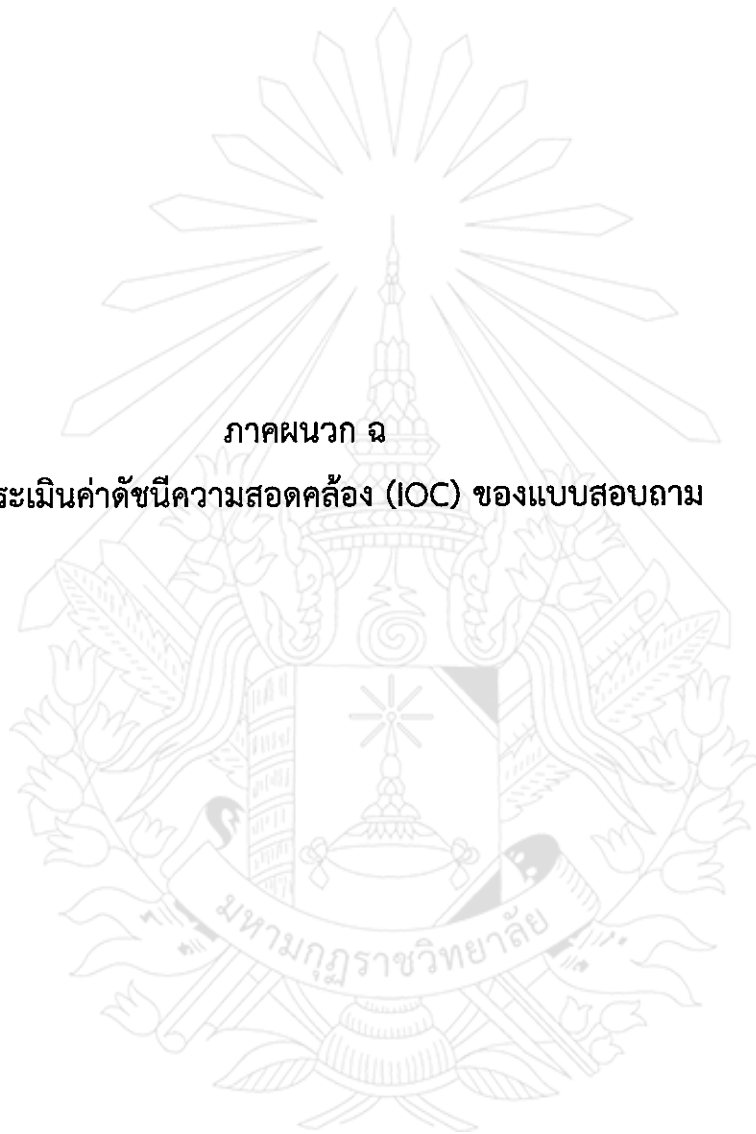
ภาคผนวก จ
คำอธิบายจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางแสดง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t-test) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	1.96	21	7.82
2	1.77	22	6.25
3	1.87	23	2.52
4	2.52	24	3.49
5	1.89	25	6.27
6	2.62	26	3.54
7	2.87	27	1.99
8	2.65	28	2.54
9	3.52	29	2.17
10	4.52	30	1.97
11	5.10	31	3.58
12	1.79	32	1.92
13	2.71	33	2.68
14	3.43	34	1.89
15	4.43	35	1.86
16	3.02	36	2.94
17	3.54	37	3.12
18	1.97	38	1.98
19	1.96	39	1.86
20	3.90		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.94

ภาคผนวก ฉ
แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ร้อยเอ็ด

โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item-objective Congruence Index) มีเกณฑ์ ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่าข้อความหรือข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0 หมายถึง ไม่แนใจ
-1 หมายถึง แนใจว่าข้อความนั้นหรือข้อความนั้นว่าไม่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

ลำดับ	ความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC
1	1. กิจกรรมด้านวิชาการ มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆ นักศึกษา ทราบโปรแกรมกิจกรรมด้านวิชาการ	+ 1	0	+ 1	+ 2	0.67
2	ช่วยเหลือคณาจารย์-เจ้าหน้าที่ ด้านวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
3	ช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษาด้านวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
4	เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการในสถาบัน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
5	ได้รับความช่วยเหลือด้านการเรียนจากกลุ่มชมรม วิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
6	นำความรู้จากกิจกรรมวิชาการไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
7	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้าน วิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
8	ร่วมชมการแสดงผลงานของกลุ่มชมรมวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
9	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการจัด กิจกรรมวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
10	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
11	เป็นสมาชิกของชมรมด้านวิชาการกับสถาบันอื่น	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
12	มีส่วนร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยใช้เป็นเวทีแสดง ความสามารถทางวิชาการของท่าน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1

ลำดับ	ความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC
13	ร่วมรับฟังการประชุมเพื่อเตรียมการจัดกิจกรรมวิชาการ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
14	ร่วมรับรู้ - รับฟังกิจกรรมวิชาการของทางมหาวิทยาลัย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
2. กิจกรรมด้านกีฬา						
1	มีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในมหาวิทยาลัย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
2	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬา	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67
3	มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ นักศึกษาทราบกิจกรรมกีฬาของมหาวิทยาลัย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
4	ได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการแข่งขัน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
5	ได้ใช้สนามกีฬาของมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ออกกำลังกาย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
6	เป็นสมาชิกของชมรมกีฬา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
3. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม						
1	รับรู้ถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
2	มีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้เพื่อน ๆ นักศึกษาทราบโปรแกรมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
3	มีส่วนร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
4	ได้รับความบันเทิงจากกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67
5	มีความสนใจในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67
6	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งด้านศิลปวัฒนธรรม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
4. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา						
1	รับทราบโปรแกรมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จากการประชาสัมพันธ์ขององค์กรนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
2	นำเอาวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1

ลำดับ	ความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	ค่า IOC
3	ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมเตรียมการจัดกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
4	เป็นสมาชิกของชมรมด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
5	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อมีความขัดแย้งเกี่ยวกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
6	มีส่วนร่วมในการช่วยส่งเสริมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
7	มีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
5. กิจกรรมด้านการเมือง						
1	มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
2	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
3	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
4	ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกสโมสรนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
5	คอยติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
6	ร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการเมืองกับเพื่อนนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
7	ทำความเข้าใจถึงภาระหน้าที่ของนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
8	ศึกษาคู่มือนักศึกษา เข้าใจถึงภาระหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาในสถาบัน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
9	ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมขององค์กรนักศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1
10	ให้ความสนใจในกิจกรรมด้านการเมืองของประเทศไทย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - ชื่อสกุล : นายสุวัฒน์ สุทธิสนธิ
วัน เดือน ปี เกิด : 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2507
ที่อยู่ปัจจุบัน : 77 ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
- ประวัติการศึกษา : ศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัย
มหาเมฏราชวิทยาลัย
- การทำงาน : ธุรกิจส่วนตัว

